

Gustavus de Eerste, hersteller van Zweeden : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/372001>

8
926²/₃
GUSTAVUS

DE EERSTE,

HERSTELLER

VAN

ZWEEDE N.

TREURSPEL.

door C. Van Gou

TE AMSTELDAM;

By de Erfgen: van J. LESCAILJE en DIRK RANK,
op de Beursfluis. 1727.

Met Privilegie.

GUSTAVUS

DE ERSTE

HERSTELDER

VAN

ZWELDE

DEEL

DE AMSTERDAMSE

Handel en Fabriek Maatschappij

Amsterdam

A A N Z Y N

KONINKLYKE HOOGHEID

KAREL FREDRIK;

ERVE TOT NOORWEGEN,

HERTOG VANSLEESWYK,

HOLSTEIN, &c. &c. &c.

Et een neederig en eerbiedig hert
tree ik in het gezigt van Uw Ko-
NINKLYKE HOOGHEID, om U
een Prins op te offeren, die uit het
bloed der Zweedsche Koningen gesprooten,
tot een voorbeeld voor de navolgende Hel-
den, een heerlyk leven geoeffend, en door
zyn deugd en dapperheid, naar veel tegen-
stribbelingen, eindelyk den Zweedschen
Rykstroon beklommen heeft. ziet hem
met de list, het geweld, en de wreedheid
eens worstelen om de overwinning te be-

O P D R A G T.

komen, merk eens met welk een schran-
derheid hy het bedrog te keer gaat ; en
schoonde geveinstheid haar ondersteund,
hoe hy haar netten en laagen, dieze hem ge-
spannen hadden, door de deugd ontwykt
en ontspringt ; toonende aan de weerd
dat deeze Spreuk waaragtig is:

*Niets is 'er 't geen den mensch in nood meer voordeel
doet,*

Als de Ed'le Wysheid in een deugdelyk gemoed.

Hy wist dat de lof en de eer, die men
in dit leven verkrygt, maar alleen be-
stond in een zagten en deugdelyken wan-
del onder de menschen, in een goed en
deftig beleid van zyn bestiering en regee-
ring, in een billyke behandeling zyner on-
derdaanen, en in een rechtvaardige hand-
haaving der straf en der vergelding ; heb-
bende geleerd dat indien men zig zelve
by de Volkeren doet beminnen, deeze
liefde in de gemoederen altyd blyft, en
alschoon men afweezig is, of sterft, dit
vuur door de agting in de herten ge-
koesterd word, en tot zoo verre op-
groeit,

O P D R A G T.

groeit, dat men daar door namaals in de gedagtenis als aangebeden word: hier tegen zag hy, dat zoo wanneer men zig door zyne regeering maar alleen doet vreezen, het aanzien met de wegwyking en dood vergaat en verstuift, blyvende in de gemoederen niets over, als de haat, die aldaar plaats neemt, en de geheugenis tot een gruwel doet zyn onder de menschen: Want

*Die zig met wreedheit by een ieder steeds wil voeden,
Behaalt geen and're lof als van een beestlyk woeden.*

Dies zagt hy de eer en de glory, onder de weldaaden, en de barmhertigheden, en niet in het plengen van menschen bloed, of het verderf van Weeuw en weezen: O neen: hier had hy een afschrik van, onderwerpende zig altoos de regelen van de deugd, houdende in alle dingen als een verstandig boumeester een regtmaatige evengelykheit: dit hadde hy zig zelve van der jeugd aan ingeprent, en het waaren hem ook altyd prikkels geweest om in een zagtzinnigen aart, op

O P D R A G T.

den weg der Helden te wandelen, zoekende door de dapperheid en de edelmoedigheid, tot aan het einde van zyne voornemens te koomen, in de liefde bleef hy bestendig, verwinnende al wat driftig daar in was, door een pryzelyke bestiering over zyn gemoed. ten dien einde gebruikte hy alom zyn wyze ziel, en schrandere oordeelen: ziende dat de grootste driften daar wy in dit leven door verleid worden onder de dwaazen wonen: hierom sterogde hy geduurig op de goddelijke, natuurlyke en menschelyke Wetten, die op de deugd, op de billykheid, en de gerechtigheid gegrondvest staan; want zyn oogmerk was niet anders als om zig te verciereu met het geene hem regtvaardig toequam, beschouwende uit duizenderlei voorbeelden deeze waarheid:

*Nooit heeft het iemand lang bewaard,
t Geen onregtveerdig is vergaard.

Hierom had hy een afkeer van het geweld, en haate de onbetamelyke bezitting: de zugt die hy voor zyn Vaderland gevoel-

O P D R A G T.

voelde , om daar de Vryheid weder op te bouwen , en haar uit de klauwen van haar vyandt te rukken , noopte zyn hert aan , haar langs den weg der deugden in dien luifter te brengen , daar hy haar te voren in gekend hadde ; hier toe leide hy alle zyne gedagten aan , fteygerende met een standvastig gemoed , door de voorzigtigheid alles te boven : paarende zig in zyne uitwerkingen overal met de wysheid , gebruikende daar toe tot hulpmiddelen , zyn eigen natuur , de geleertheid en de oeffening , drie noodzaakelyke dingen om verftandig te worden . hy beminde niemant die hem in het quaade vleyde , maar had agting en eer voor den geene die hem daar van aftrok en tot de deugd bragt , dewyl hy wift dat zyne vleijers maar alleen haar eigen voordeelen zogten , en de anderen niets beoogden als zyn grootheid en heerlyken naam . dus blonk hy alom met de zedigheit en de vriendelykheid , onder de Princen , als een Zon uit , en maakte zig zelve by den hemel bemind . Zulk een Held draag ik Uw KONINKLYKE HOOGHEID op , weetende dat hy zig gelukkig

O P D R A G T.

zal agten, indien hy zyne bescherminge by U vind, by U, die hem in zyne heerlyke eigenschappen zoo roemrugtig naarvolgt, en in zyne daaden gelyk zyt. Men plagt van hem te zeggen:

*Een heerlyke afkomst die de kruin ten wolken steekt,
Ter goeder uur geteeld, en op zyn tyd gequeekt.*

Ik heb, met zoo veel als in my was, hem in zyn glans ten Tooneele gevoerd, om hem des te beter naar zyne verdiensten over de weereld te doen praalen: dog vergeef het my (grootte Prins) indien ik met myn vermoogen omtrent zyn waare verbeelding te kort schiet, en hier en daar eenigzins kreupel ga, denk dat myn verstand tegen zoo veel verheeven dingen niet is opgewassen, en ik het geene my de hemel gegeven heeft, maar alleen (zonder leermeester gehad te hebben) hier in de laagte bezit. laat het Uw KONINKLYKE HOOGHEID daarom niet verdrietig vallen om deezen heldhaftigen Gusta-
vus uit myne handen te ontfangen, die,
zoo hy leefde, zelfs voor my zou bid-
den,

O P D R A G T.

den, om my in die gunst en genade te brengen. Ik ben tusschen de driestheid en de slaafagtige dienstbaarheid, met hem heen gegaan; om my als een waaren en opregten Hollander, in alle eerbiedigheid voor uwe oogen te vertoonen, hoopende met een smeekend gemoed, dat myn arbeid U zal aangenaam zyn, en deeze Hersteller van Zweeden, onder uwe vleugelen voor zyne vyanden zal gedekt worden. met die heilzaame verwagting vley ik myn geest, en offer verder al wat dienstbaar by my is aan uwe beveelen op, in verzeekering, dat ik tot aan de laatste uren mynes levens, met een onuitdrukkelyke agting zal blyven,

UW KONINKLYKE HOOGHEIDS

*Onderdanige en zeer gehoorzame
Dienaar*

C: V: GON.

Copie van de Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriessland doen te weten, alsoo ons vertoon is by de Regenten van het Burger Weeshuis ende Oude Mannenhuis der Stad Amsterdā, en, in die qualiteyt, te samen eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaren hebbende gejouisseert van onsen Octroye of Privilegie van dato 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplianten, in hun qualiteyt hadden gelieven te consenteren, accorderen ende Octroyeren, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de Wercken, die doenmaals ten dienste van het Tooneel reets gedrukt waren, ende van tyd tot tyd, nog vorder in het licht gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen, nu gevonden, dat de Jaren, by het voorgeeelde ons Octroy of Privilegie genaamt, op den 21 dezer Maand Mai was komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, (waar van hunne respectieve Godshuysen onder andere mede moesten werden gesustenteert,) de voorgeeelde Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als anders, die reets gedrukt, en ten Tooneele gevoert waen, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert soude mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheenen, souden blyven drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, ten eynde deselve Wercken, door het nadrukken van andere, haar luyster, soo in taal, als spelkonst, niet mogten komen te verliezen, dog dat sulks aan hen Supplianten, na de expiratie van het bovengemelde ons Octroy; en sulks na den 21 Mai dezets Jaars 1714. niet gepernitteert soude wesen, soo vonden sy Supplianten hun genootsaakt sig te keeren tot ons, onderdanig verzoekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovengemelde qualiteyt, geliefden te verleenē prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, omme de voorsz. Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen ende ten Tooneele te voeren, den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drukken en verkopen, of te doen drukken en verkopen, met verbod aan allen andere op seekere hoge penen, by ons daar tegente statueren in communi forma; So is't dat wy de sake, ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, nyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en autoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geacordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren, haar by deezen, dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst agter een volgende jaaren, de voorsz. Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten als andere, reets gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in 't licht

te brengen, ende ten Toonele te voeren; binnen de voorfz. onze Landen alleen fullen, by continuatie, mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, verbiedende daarom allen en een ygelyk, de voorfz. Werken, in 't geheel ofte ten deele, naar te drukken, ofte elders naagedrukt, binnen den felven onfen Lande te brengen, uyt te geven, of te verkopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte, ingebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calangie doen fal, een derde part voor den Armen der Plaatsen daar 't casus voorvallen fal, ende het resterende derde part voor de Supp'ianten, alles in dien verstande, dat wy de Supplicanten met desen onfen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het nadrukken van de voorfz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den inhoude van dien te autoriseren, ofte te advouëren, ende veel min de selve onder onse Protectie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien, of reputatie te geven, nemaar de Supplicanten in cas daar inne iets onbehoorlyks soude influëren, alle het selve tot haren laste fullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat by aldiel sy dese onfen Octroye, voor de voorfz. Werken fullen willen stellen, daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie fullen mogen maken, nemaar gehouden fullen wesen het selve Octroy in 't geheel, en sonder eenige Omiffie, daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat sy gehouden fullen syn een exemplaar van de voorfz. Werken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothecq van onse Universiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen hlyken, alles op pene van het effect van dien te verliefen, ende ten eynde de Supplicanten desen onfen Octroye ende consente mogen genieten als naar behooren, lasten wy allen ende een ygelyk, die 't aangaan mag, dat sy de Supplicanten van den inhoude van delen doen laten ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesserende alle belet ter contrarie Gedaan in den Hage, onder onsen grooten Zegele, hier aan doen hangen op den drie en twintigsten Mai, in 't Jaar onses Heer en Zaligmakers, seventien honderd en veertien.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON VAN BEAUMONT.

De Regenten van 't Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in haar voorschreven qualiteit, het recht van deeze Privilegie voor GUSTAVUS DE EERSTE, *Treurspel*, vergund aan de Erfg. van J. LESCAILJE en DIRK RANK.

In Amsteldam, den 8 September 1727.

VERTOONERS.

CHRISTIËRNUŠ, Koning van Denemarken.

GUSTAVUS, Zweedsche Prins, minnaar van beyde de Christinaas.

SFORCES, Hertog van Mylaanen, verloofd aan Christina, dochter van Christiernus.

CHRISTINA, dochter van Stenon, [†]geweezen Koning van Zweeden.

CHRISTINA, dochter van Christiernus.

ZIGIBRIDE, Meestres van Christiernus.

ERIK, een Zweedsche Graaf, vertrouwde van Gustavus.

RIBERGUS, Opvoeder van Christina, Stenons dochter.

TOBERINUS, Veldheer van Christiernus.

FREDERIK, Kapiteyn van Christiernus Lyfwacht.

COLOMBINA, vertrouwde van Zigibride.

Lyfwacht van Christiernus.

Gevolg van Gustavus.

Gevolg van Erik.

† Het Spel speelt in Stokholm, hoofdstad van Zweeden, op de Zaal van 't Paleys.

GUSTAVUS

DE EERSTE,

HERSTELLER VAN ZWEEDEN.

T R E U R S P E L.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

GUSTAVUS, ERIK.

GUSTAVUS.

'k Ontken de drift niet, die myn hart bezit. 't is waar,
 Zy vleyt my, Erik, in het midden van 't gevaar.
 Ik min Christina; en zou ik haar gaan verdelgen?
 Gewis het aardryk zou my leevende verzwelgen.
 O neen; ik zal haar rust niet stooren.

ERIK.

Hoe myn Heer?

Buygt dan uw dapperheyd zich voor de Liefde neer,
 En kan de dochter van uw vyand u behaagen?
 Wil zulk een dwaaze drift uyt uwe ziel verjaagen.
 Ook is die schoone, met wier liefde uw hart zich vleyt,
 Door Christiërnus reeds aan Sforces toegezeyd.

GUSTAVUS.

't Is waar, als dochter moest zy dit besluyt gedoogen.

ERIK.

Is nu die oude deugd uyt uwe borst vervloogen?

Ver?

14 GUSTAVUS DE EERSTE;

Vergeet Gustavus dan het lieve Vaderland?
 Dat hoopt alleen op u, dat reykt zyn teed're hand
 U toe, en heeft u tot beschermmer uytgekooren.
 Volgt gy de min, zo gaat het Zweedfche ryk verlooren.
 Denk aan uw eeden, en aanzie de raazerny
 Van Christiërnus; ja, bemerk uw flaverny.
 Ik zie den boezem, en de aanminnellyke kaaken
 Der Zweedfche Ryksprinces, in eed'len moede, blaaken.
 Ze aanbiedt u zelf de kroon, opdarze als koningin
 Aan uwe zyde heersche, en leeye in uwe min.
 Waar schuylt de dankbaarheyd? wil uwe drift verwinnen;
 En min gewillig, die gy schuldig zyt te minnen.
 Uw vaders bloed eyscht wraak. hy zweeft voor myn gezigt
 Van't Deenfche staal doorboord. ach Prins, volg uwen pligt,
 Laat geen verwyftheyd in uw heldenboezem sluypen.
 Aanschouw zyn bleeke borst, zie zyne wonden druypen;
 Hoor hem eens roepen om de wraak tot zynen zoon;
 Voldoe die ed'le schim. styg op den Zweedfchen troon.
 Wat zou het aardryk van die lafheyd moeten zeggen,
 Als gy de Ryksprinces in haare finert liet leggen?
 Bedenk u wel, myn Heer.

GUSTAVUS.

'k Beken het, Erik; ja.
 Ik zie, helaas! dat ik myn pligt te buyten ga.
 Dat Zweeden my met recht myn lafheyd zal verwyten:
 Dat zelfs het aardryk my zal in het aanzigt smyten,
 En zeggen, tot myn smaad, Gustavus was bevreesd.
 Maar heeft het aardryk wel met my verliefd geweest?
 Kent het die schoone wel, die my heeft overwonnen?
 'k Heb naauwlyks in myn hert deeze eed'le wraak begon-
 nen,
 Of't moedig opzet duykt, en wykt voor't zoet gelaat
 Van deeze Deenfche zon. ach Erik! geef my raad.
 Wat zal Gustavus doen? zal hy zyn heldendaaden
 Verlaaten, en vervoerd zyne eerste lauwerbladen
 Verzengen aan de min?

ERIK

ERIK.

O neen, myn Heer. Staak, staak
Die dwaaze liefde, kom, volg, en voldoe de wraak.

GUSTAVUS.

Wie heeft de moordpook in myn vaders borst gedreeven?

Wie bragt dien held, met al den Adel, om het leeven?

Ik voel weer 't edel vuur van dien gedoofden haat.

Myn eer vermaant my tot herstelling van den staat.

Wel aan, ik zal het ryk door myne kling hervormen,

De wraakbyl heffen, en het Deensch geweld bestormen.

Verhaal my, Erik, hoe 't alhier is toe gegaan.

Wie heeft myn vader, en het vaderland, verraan?

ERIK.

Ach Prins, myn tong bezwykt, als myn ontroerde zinnen

Die snoode gruwelen zich brengen weer te binnen.

De weereld trilt en beeft, en ieder yst en schrikt,

Wanneer hy onzen ramp in zyn geheugen wikt.

De tweespalt slaakte in 't ryk van Zweden haare banden,

En riep de Deensche vloot te hulpe aan onze stranden.

Dat snoode Monster, dat noch goôn noch menschen
ducht,

Hing met zyn slangenpruik al schuyff'lende in de lucht,

En zengde met zyn toorts den boezem van de Zweden,

Bedriegende 't gemeen met list en valsche reden.

Ach! welk een razerny bezat toen ieders zin!

De dolle onweetendheid kroop hun gemoed'ren in,

En deedt het gansche land van vlam en vonken blaaken,

De koning Stenon, om dien helschen gloed te staaken,

Kwam met zyn oorlogsmagt kloekmoedig in het veld;

Doch vruchteloos, wyl hy moest buygen voor 't geweld.

De vader gansch ontmenscht bragt hier den zoon om 't
leeven.

De ontaarde broeder, door het helsche vuur gedreeven,

Doorboorde 's broeders borst. Herdenk die gruweldaân,

O schenders! want de wraak zal u ter neder slaan,

En vullen het gemoed met duyzend naberouwen.

Ons zwakke leger, door het dondren der kartouwen

Van

16 GUSTAVUS DE EERSTE;

Van een gefcheurd, moest in dit over wreed geval
 Denftandaard ftryken, en bezwyken voor 't getal,
 Wyl Chriftiernus, in de gruw'len opgetoogen,
 Den koning Stenon liet vermoorden voor hun oogen,
 Om zo den Scepter te verzekren in zyn vuyft.
 De sterkfte veftingen, door zyn gefchut vergruyfd,
 Gaf hy, ter plonderinge, aan zyne legerbenden.
 Wat is zo heylig, dat men toen niet heeft zien fchenden?
 En welk een eed'le vrouw, of deugdelyke maagd,
 Die noch geen tekens van de Deenfche wreedheyd draagt?
 De moordluft vloog verwoed door bosch en velden hee-

nen,

En vulde 't gansche land met kermen en met weenen.
 Het weelig Libie, noch dorstig Ethioop,
 Of de Atlas hoolen, daar de peft ten afgrond sloop,
 Heeft immer zulk een woên in hunnen staat gebrouwen.
 Ontmenschte fchepselen, gehaate dragt van vrouwen!
 Het gras, met bloed geverfd, tuygt uw vervloekt verraad,
 In Lemnos voortgeteeld ten val van deezen staat.
 De Ryksprinces, myn Heer, kwam eind'lyk in hun han-

den,

En moest zich jammerlyk zien wringen in de banden.
 Die schoone Noord Ster, zo vol eed'le deugd als moed,
 Die luyfterbag, gedaald uyt zulk een heldenbloed,
 Wierd Chriftiernus als een pronkbeeld, opgedraagen.
 Hy, om die heldre zon een weynig te behaagen,
 Bood ons den vrede, met een schyn van vriendschap, aan.
 Dies moest men door den dwang geprangde wegen gaan,
 Wyl alles was vernield en droevig omgekomen;
 En die noch ov'rig was, moest zynen moed betoomen.
 Stokholm neeg zelf het hoofd voor zyn verwinnaar neer,
 Die straks gegroet wierd van 't geweld, als Vorst en Heer.
 Ja Stenons huys, met al den Adel, wierd bedroogen,
 En door de snoode list het harnas uytgetoogen.
 Maar beef, Gustavus, beef voor Chriftiernus woên!
 Zie, zie uw vaders borst uyt veele wonden bloên.
 Hy, met myn vader, in 't paleys alhier ontfangen,

Bleef

Bleef in de strikken van dien loozen koning hangen,
Wierd... ach! myn mond besterft, de moord ten zoengeflagt,
En gantsch onmenschyk met den adel omgebragt.

Gustavus schrikt.

Kom, doe uw vaders geest eens in zyn graf bedaaren,
Ruk deeze moorders voor des hemels wraak altaaren:
Zo word hun schelms geweld met hunnen hals geboet,
En aarde en hemel eens gepaayd, met bloed, voor bloed.

GUSTAVUS.

Staak, Erik, staak 't verhaal, ik zal myn vader wreeken!

ERIK.

Ey prins! vergeef het my, en hoor my verder spreken.
Aanschouw de streken van de Deensche veynzery,
En wacht u voor hun doen omzigtiglyk met my.
Na deeze moord zo scheen men tot de rust te hellen,
Om 't weynig overschot in staat en goed t'herstellen.
My, en Ribergus, wierd zulks gunstig aangeboôn,
Ja gy, alhier gelokt, krygt hoop tot deeze kroon,
En moogt verzekerd in dit listig hof verschynen.
't Schynt, dat de buyen van dien Zweedschen storm ver-
dwynen;

Maar ach! ik vrees, myn Heer. de koning veynst gewis,
En toont niet recht voor 't oog wat hy inwendig is.

GUSTAVUS.

Zo moet ik ook voor hem myn zielsgeheim bedekken,
En Zweden, in zyn val, een stut en steun verstrekken.

ERIK.

Ja wreek uw vader, en herstel het Gotsche Ryk.
Cier uwe hairen door de deugden koninglyk.
Verdryf de Deenen: maak, dat eens de wapens zwyget,
En rust en eendragt weer op haare zetels stygen:
Want Stenons dochter bied uw hand den ryksstaf aan,
En laat hier alles op uw moed en wysheyd staan.

GUSTAVUS.

'k Zal dat beminlyk beeld ook nimmermeer misleyden.
Hoe? zou myn hert zich van haar liefde kunnen scheidend?
O neen. Gustavus weet, dat zy hem mint. zou hy

18 GUSTAVUS DE EERSTE,

Zo weynig acht slaan op dat heyl? geloofme vry,
Ik zal die schoone nooyt in dit gevaar begeeuen.
Haar glans, haar zoet gelaat, staan in myn borst gedreeuen.
Maar ach! wat voelt myn hert? het bloed is my ontroerd.
Helaas! hoe word de mensch door zyne drift vervoerd!
Die twee Christinaas, die ik beyde moet beminnen,
Beheerschen myn gemoed, en zweeven door myn zinnen...
Wie stoort ons, Erik?

ERIK.

't Is de Vorst. bedek uw haat.

En zie wel toe, myn heer, dat gy voorzigtig gaat.

T W E E D E T O O N E E L.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes van Zweden, ERIK, RIBERGUS,
TOBERINUS, LYFWACHT.

CHRISTIËRNUS.

Zie u dan hier, myn Heer! o pronkbeeld aller helden!
De faam draagt uwen lof door bosch en groene velden,
En ciert myn kruyn met loof van uwe lauwerblaân.
Nu heeft de hemel my in mynen wensch voldaan,
Dies zal ik, hem ten dank, u als myn Zoon doen eeren.
'k Wil met zo dapp'ren Prins het Zweedsche Ryk regeeren.

GUSTAVUS.

Dus word de tweespalt en de haat ter neêr geleyd.
Ik dank den Koning voor zyne edelmoedigheid.
Wy zien de nevels aan de Zweedsche lucht verdwynen,
Nu wy de stralen daar van uwe Zon zien schynen.
Daar is geen schooner plaats op 't gansche rond der aard,
Dan daar de wysheyd met de deugd zich t'zaamen paart.

CHRISTIËRNUS.

Ga Toberinus, wil den Prins myn hof vertoonen.
Wil my dees tyd, myn heer, een oogenblik verschoonen,
Wyl ik Ribergus en Christina hooren moet.
Dees oude graaf heeft die Princes hier opgevoed,
En weet, met wys beleyd, haar schoonheyd te vermeerren.
'k Vind

'k Vind goed, myn dochter met haar byzyn te vereeren.
Haar beyder aard is een. geen schilder kan zo schoon
Twee weezens treffen, als natuur hier stelt ten toon.

GUSTAVUS.

Zo is't myn Heer. ik ga, en zal myn pligt betragten.

CHRISTIËRNUŠ.

Wel Prins, verban den haat, en houd my in gedachten:
stil tegen Toberinus.

» Volg Toberinus, en gehoorzaam myn bevel.

CHRISTINA *van Zweeden.*

» Gustavus! ach! gy wordt misleyd. kent gy hem wel?

DERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUŠ, CHRISTINA *Princes van
Zweeden*, RIBERGUS.

CHRISTIËRNUŠ, *wenkt de Lyfwacht
te vertrekken.*

MErk eens, Princes, wat ik op uw verzoek ga waagen.
Wil nu, tot dankbaarheid, my uwe liefde opdraagen.
Verleen my eens een blyk van uwe wedermin,
En zie my niet meer aan zo trots en koel van zin.
Hoor naar een koning, en geef acht op zyn gebeden.
Verzacht uw fierheyd, en vertoonme uw lieflykheden.
Laat ik geen speelpop zyn van uw bekoorlykheen,
En wil, aan myne zy, den Zweedschen troon betreen.

CHRISTINA.

Hoe? zou Christina dan haar vyand konnen minnen?
Zou zy zich laten door zo dwaas een drift verwinnen?
En aan haar vader, en aan zyn gedooden Raad
Niet denken? ja haar leed, het Zweedsche ryk, haar staat,
Vergeeten? neen myn heer wil my niet langer smeeken.
Het noodlot wil niet, dat wy minnen, maar ons wreeken.
Staak, Christiërnus, uwe onaangename reën.
'k Beschrey myn rampen; laat myn droevig hert met vreen.

CHRISTIËRNUŠ.

Let op het geen gy spreekt. gy zyt in myn vermogen.

20 GUSTAVUS DE EERSTE,

Uw magt en aanzien zyn op myne komst vervloogen.
Hier buygt het al voor my. zie hoe dat zelf Gustaaf
Zich voor my neerwerpt als een princelyke slaaf.
Zo gy my niet bemint, verliest hy wis het leeven.
Ik heb hem myne gunst alleen om u gegeven.
Doch zal hem, zo gy niet verandert van gemoed,
De borst doorbooren, en versmooren in zyn bloed.

Christina schrikt.

Dies wil u met dien Graaf voorzigtiglyk beraaden.

CHRISTINA.

Moet dan Christina in een zee van rampen baaden!
Schroomt Christiërnus dan den hoogen hemel niet?
Denk, dat de weerd al uw doen en werken ziet.
Wil met Gustavus dood vry uw gezag verheffen,
Noch zult gy evenwel, 't geen gy bedoelt, niet treffen.

CHRISTIËRNUS.

Het Staats belang begeert, dat Prins Gustavus sterf,
En, tot verzeek'ring van myn troon, het leeven derf.
Indien gy u verhard, en my niet wil beminnen,
Zo zal ik met zyn dood een ander werk beginnen.
He is noch tyd. voldoe myn wensch; volg uwen pligt,
Of hy word morgen hier doorboord in uw gezigt.

CHRISTINA.

Zou ik dan, om dien held, uw dwaaze drift gedoogen?
Myn vaderland verraân? en schand'lyk voor elks ooggen
Onteeren 't edel bloed, waar uyt ik ben gedaald?
Neen vorst. men weet, uw hand heeft hier gezegepraald:
Maar zal die zonder eynd in 't Zweedsche bloed zich waf-
Aanzie myn traanen die gestadig nederplassen. (sichen?)
Spar doch Gustavus, en betoom uw driftig hert,
Dat door de wreedheyd zo verwoed gedreeven werd.
Wil eens met aandacht aan uw woord en eeden denken.

CHRISTIËRNUS.

Ach! wil my danuwhert, wil my uw liefde schenken,
En laat uw harde borst vermorwen door gebeên.

CHRISTINA *weenende.*

Erbarm u myner, Vorst: en hoor naar myn geweên.

Kom

Kom hier, Ribergus, help des Koningsziel beweegen.

CHRISTIËRNUŠ.

Wel aan, ik zal dien held, houd uwe traanen tegen,

In 't leeven spaaren. zyt geruft, neem hem in acht.

Gy hebt myn boezem door uw droefgeween verzacht.

Ik geef hem in uw hand, doch wil hem wel bewaaren.

Droog uwe kaaken af, en wil u wat bedaaren.

Zie wat ik wil, Princes, en nyg u naar myn zin.

Een kroon is hier op aarde een heerlyk gewin.

Gaa heen, Ribergus; doe den Prins weer herwaarts komen.

VIERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUŠ, CHRISTINA *Princes van Zweden.*

CHRISTIËRNUŠ.

DUs kan een Koning om uw schoonheyd zich betoemen.

CHRISTINA.

Ach! Christiërnus! ach! bezadig uw gemoed.

Koel, door medoogendheyd uw heet en ziedend bloed.

Myn waarde vader! gy ontroert my de ingewanden.

CHRISTIËRNUŠ.

Die stierf gelyk een held en koning, buyten banden,

En is gefneuveld in den veldslag, ryk van eer.

Het vlammeud staal sloeg hem by zo veel dooden neer.

Doch wie denkt in 't gevecht aan 't laste mededoogen?

Een heldenziel word traag tot deerenis bewoogen

In zulk een woedend vuur. dies bid ik, laat u raân.

Bemin een koning, ryk bekransd met lauwerblaân.

Het gansche Noorden beeft en bukt voor myne wetten.

'k Zal op den hoogmoed van den Pool myn voeten zetten,

En Azie doen zien wat dat myn arm vernag,

Terwyl Europa buygt voor myn gevreesd gezag.

CHRISTINA.

't Is waar myn heer. men weet dat elk uw magt moet vreezen.

Maar wend uw oor eens naar 't gekerm van weeuw' en

weezen.

22 GUSTAVUS DE EERSTE,

Stap met een deugd'lyk hert van mynes vaders troon:

Want wie gaf u alhier het recht tot deeze kroon?

Heeft ooyt de Zweedsche Raad u tot zyn vorst verkooren?

CHRISTIËRNU S.

Uw vader had het recht van zyn gebied verlooren,

Wyl hy de wetten brak, en zonder oorlogsmagt,

Het erfrecht van het ryk opbouwde in zyn gellacht.

't Gemeen, hier door geraakt, wou zelf een vorst verkiezen,

Zo doet de zucht naar meer ook 't geen men heeft verliezen.

Ik bragt myn leger voor 't verstoorde volk in 't veld,

En praal nu met de kroon; die is in myn geweld.

Maar ik zal, elk ten spyt, den dwaazen nazaat leeren

Dat ik het Zweedsche roer veel beter kan regeeren.

Troost u, princes, en red uw hert uyt uw verdriet,

En deel met my in dit roemruchtige gebied.

Daar komt Gustavus. „k Moet den Prins alleenig spreken,

„ En zien, of ik niet kan in zyn geheymen breeken.

V Y E D E T O O N E E L.

CHRISTIËRNU S, GUSTAVUS, CHRISTINA

Princes van Zweden, RIBERGUS.

CHRISTIËRNU S.

P Rinces, ik zal dien held, volgt gy myn wyzen raad,

In 't ryk verheffen tot den allerhoogsten staat.

Ribergus, wil haar hert tot myn begeerte buygen.

Ik moet myn achting aan dees Prins alleen betuygen,

Vergeef het my.

CHRISTINA.

Helaas! denk aan uw woord, myn heer,

En druk Christina, in haar droefheyd toch niet meer.

Vaar wel! k hoop op uw gunst, en zal myn pligt betrachten.

CHRISTIËRNU S.

Zo hebt gy, en de Prins, veel eer en staat te wachten.

ZESDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS.

CHRISTIËRNUS.

GY weet, Gustavus, dat myn strydbare oorlogsvuyft
 De staale borstweer van de Zweeden heeft vergruyfd;
 Dat ik het Gotsche ryk, veroverd door myn degen,
 Heb aan myn snoer gehecht, en aan myn kroon gereegen.
 Wyl ik nu deezen staf in myne ving'ren sluyt,
 Zo wisch ik d'eed'len naam van hunne vorsten uyt.
 Ik heb een dochter, die den glans van myn lauwrrien
 Door haar bekoorlykheyd kan als een Zon verciere;
 Christina, my zo waard, die haar vernoeging vind
 In 't doen van mynen wil; en my, als vader, mint.
 Die held die my alhier zal eeren en behaagen,
 Dien zal ik, met de kroon der Zweeden, haar opdraagen.

Gustavus staat in ontroerde gedachten.

Hoor Prins, wat ik u zeg. wat maakt u dus ontroerd?
 Of word uw boezem door de staatzucht reeds vervoerd?
 Ik zal noch verder gaan: doch wil u wel beraden:
 In voor'ge tyden plag ik my in bloed te baaden,
 En 't flikkerende staal was myne vreugd alleen.
 Maar nu buygt myn gemoed zich voor de aanminnigheeden
 Van Stenons dochter. zy heeft myne borst ontflooken:
 En 't vuur van haar gezigt doet mynen boezem kooken.
 'k Bemin Christina. 'k bied haar aan en hert en hand,
 Wyl ik een zoete drift voel in myn ingewand,
 En smeek haar, nevens my op mynen troon te treden.
 Maar die hoovaardige, zo vol bekoorlykheden,
 Slaat myn gebeden af, en weygert my haar min;
 Versmaadende den naam van Deensche koningin;
 En wil voor myn gezag noch voor myn kroonen buygen.
 Ga, ga Gustavus, wil my thans uw gunst betuygen.
 Verwin dat herte, week die borst voor my, en wacht
 Na deezen dienst een loon dat al de weereld acht.

Hier komt Erik zacht en in gedachten aantreedem.

24 GUSTAVUS DE EERSTE;

Wil u voorzigtig met dien Graaf hierop beraaden ;
En cier myn dochters kruyn met uwe lauwerbladen,
Treed nader Erik !

tot Gustavus.

Gy, herstel 't ontfelde bloed.
En maak, dat ik de rust herkryge in myn gemoed.

ZEVENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, ERIK.

H GUSTAVUS.
Oe dwarlen thans myn vlotte en ongerufte zinnen ?
Ach Erik ! zeg, wat moet ik laten, wat beginnen ?
Waar wend of keer ik my ? ey help me, en wil my raan.

ERIK.

Schep moed ; verban uw liefde ; en gesp het harnas aan,
Om 't moedig Zweeden in zyn luyfter te herstellen.
Wil list door tegenlist, en wraak door weerwraak, vellen.
Bemin de dochter van vorst Stenon, en bevryd
Haar ziel van 't ongelyk, dat zy hier daaglyks lyd.

GUSTAVUS.

Hy heeft die schoone tot zyn koningin verkooren,
Hy mint haar.

ERIK.

Hy, myn Heer ? hoe kwam u dit ter ooren ?
Wie heeft Gustavus van die waarheyd onderrecht ?

GUSTAVUS.

Hy zelf: zyn tong heeft my dit bitter nieuws gezegd ;
En eyscht, dat ik haar zal tot zyne liefde brengen.
Ach Erik ! moet myn deugd dat snood geweld gehengen ?
Zou ik haar smeeken, dat zy hem tot bruydegom
Aanvaarde ? neen. ó neen. Gustaaf zy liever stom.

ERIK.

Herroep uw deugd, ó Prins ; 't is tyd om u te wreken.
Denk, dat ge my niet, maar uw Vader dus hoort spreken.
De Zweeden staan gereed, en blaaken, vol van moed,
Om hunne smaadheyd af te wasschen in het bloed

Der Deenen. 'tis geen tyd van zuchten maar van ftryden.
Vlieg om gantsch Zweeden, en u zelven, te bevryden.

GUSTAVUS.

Wel aan, ik zal my weer vervoegen aan hun zy,
De ketens breeken van de Zweedsche flaverny,
En 't oude Gotsche ryk herstellen door myn degen.
Maar zacht Gustavus! ach! gy ftreeft u zelven tegen.
Uw liefde ftryd noch met uw fierheyd en uw deugd,
En doet u vallen in de prikkels van de jeugd.
Die Deensche fchoonheyd, zo vol luyfter en vermogen,
Heerscht over myn gemoed, en flikkert in myn oogen.
Die twee Christinaas, zo gelyk van glans en aard,
Zyn myn genegenheyd en achting beyde waard.
De een noopt Gustavus voort, ende andre ftuyt zyn tree-
den.

Wanneer de Zweedsche praal my port door haare reden
Tot deeze wraak; dan komt de Deensche Zon, en fchiet
Haar ftraalen in myn hert, en dult dat wreeken niet.
Gustavus, roept zy, wil myn vader niet bederven.
Laat ik met traanen van myn held gena verwerven.
Heb mededoogen met Christina, die u mint,
En toon barmhartigheyd aan Christiërnus kind:
Wil deezen koning niet rampzalig om doen komen.
Door zulke smeekingen kan zy myn pligt betoomen.
'k Weet wel, graaf Erik, dat de bitse Deen my haat;
'k Merk, dat hy met het flinks bedrog te raade gaat,
Om zyn begeerte, door myn toedoen, te verkrygen,
En dus te veyliger op deezen troon te ftygen.
'k Weet alles wel, maar ach! de liefde fmoort den haat,
En blufcht dien yver tot herftelling van den ftaat.

ERIK.

Is dan de heldendeugd uyt uwe ziel gevloogen?
Gy zyt, tot ons behoud, gevoed en opgetoogen,
En hebt met eenen eed het vaderland beloofd
Zyn leed te wreeken. is uw pligt nu uytgedoofd?
Zie Stenons dochter in haar traanen; hoor haar kermen;
En laat uw ed'le ziel zich over haar erbarmen.

26 GUSTAVUS DE EERSTE,

Verdelg de Deenen: wees een steun van 't vaderland:

Gryp eens de wapens in uw onverwonnen hand.

Bereyd den weg, om door uw deugd, langs goude kimmen,
Met eer en glory naar de sterren op te klimmen. . . .

Daar komt Ribergus: maar, my dunkt, hy is ontfeld.

ACHTSTE TOONEEL.

GUSTAVUS, ERIK, RIBERGUS.

RIBERGUS.

GA Prins: begeef u met uw vrienden in het veld.

Gansch Zweeden heeft, ten spyt der Deenen, in zyn standen

De wapens opgevat, en springt uyt zyne banden.

Een magtig leger trekt vol vuur naar deeze stad,

En is, tot aan de kruyn, met 's vyands bloed bespat.

GUSTAVUS.

Dan moet de Liefde voor den pligt en glory wyken.

Weg dwaaze minnegloed! gy moet den standaard stryken.

Myn vaders doodbus barst en scheurt zich zelf van een.]

Ik hoor hem roepen in zyn traanen en geweent:

Waar is Gustavus? kom myn Zoon, wil my nu wreken.

Hoor wie dus tot u spreekt, en zie wie u komt smeeken.

Herstel het Zweedsche ryk: versmoor den Deenschen naam

In eene zee van bloed, tot glans van uwe faam.

'k Moet nu gehoorzaam zyn, het is om hoog beslooten.

Myn vrienden, 'k zal 't geweld uyt zynen zetel stooten.

Versterkt Gustavus met uw hulp en wyzen raad.

ERIK.

Ja wapen uwe borst tot welstand van den staat:

Doch wil voorzigtig zyn, en uwen wraaklust dekken.

Het veynzen moet ons hier tot hulp en heyl verstrekken.

GUSTAVUS.

Ik volg dien raad; en zal langs duystre wegen gaan.

De schrand're list strykt vaak des vyands zegevaan.

Doch laat ons, kloek van hert, dit groote werk beginnen.

Wat tal van krygslieden heeft Ribergus nu hier binnen?

Zynze allen wel voorzien van wapens, en bereyd?

RIBERGUS.

O ja myn heer; elk blaakt en gloeyt van moedigheid.
 't Getal is niet zeer groot, maar Prins, 't zyn oorlogshelden,
 Die vaak hun borsten voor des vyands zwaarden stelden.

GUSTAVUS.

Dit's wel. nu dientmen ook voor al het snel gerucht
 Te keeren, want de faam streeft vaardig door de lucht,
 Ga Erik, met een deel van myn gevolg naar buyten,
 Om, zo'er van dit nieuws iets uytlekt, 'zulks te stuyten.
 Maak dat de Deensche vorst dees tyding eer niet weet,
 Voor dat wy morgen tot de uytvoering zyn gereed.
 Want dat's een dag, waar op men langs de waterstroomen,
 En groene paden met zyn goed ter markt moet komen.
 Breng onder 't boerenfolk meer krygslien in de stad.
 De degen dient alhier met wysheyd opgevat.
 Elk moet zich nu voor al op hert en kling vertrouwen.
 Ik zal de vryheyd van den Zweedschen Staat herbouwen;
 Of sneu'len: volgt my naar. de wraak, dus lang gestuyt,
 Ontroert my 't herte, en slaat ten blaakende oogen uyt.

ERIK.

Nu ken ik Prins Gustaaf: nu heeft men niets te vreezen.
 Uw vaders heldenvuur vertoont zich in uw weezen.
 Vaar voort, doorluchte held! zo meld' de faam uw lof,
 Daar gy haar overlaad met altyd nieuwe stof.

GUSTAVUS.

Maar gy, Ribergus, wil Christina niet begeeven:
 Versterk haar zwakken geest, om door de vrees te streeven.

RIBERGUS.

Stel u geruft, myn heer. dat edelaardig hert
 Braveert de wreedheyd van het noodlot, en haar smert.

GUSTAVUS.

Laat ons dan gaan; en zien, wat datmen heeft te wachten;
 Wanneer wy onzen pligt, en eer en eed, betrachten.

Eynde van het Eerste Bedryf.

12 GUSTAVUS DE EERSTE,

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

J A Colombina, ja. Gustavus en de kroon
Zyn beyde in myn gezigt beminnelyk en schoon.
En waardig, dat wy hen, gelyk ik doe, beminnen.

COLOMBINA.

Wel breng Gustaaf het zoet der Heerschappy te binnen.
Hy is van vorstlyk bloed en doelt gewis op 't ryk.
Geef, met dat denkbeeld, hem van uwe liefde blyk,
En tracht den koning, tot zyn voordeel, te bekooren.
De Zweedsche rykstroon heeft zyn vorst en Heer verloo-
ren:

Maak dat die jonge Prins de kroon verkrygt. gy zult
Dien grooten held daar door, in al zyn ongeduld,
Ten troost verstreken, en hem naar uw oogmerk leyden.

ZIGIBRIDE.

Gy zegt zeer wel: ik zal den vorst daar toe bereyden.
Maar zacht, daar komt hy zelf: laat my begaan. ô Min,
Stort myn ontroerde borst uw schrandre listen in.

TWEEDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, ZIGIBRIDE, COLOMBINA,
die door Christiërnus gewenkt word, en vertrekt.

ZOEK u alleen, Mevrouw; wil my tot hulp ver-
strekken.

De tong wil u den grond van myn gemoed ontdekken,
En met uw wysheyd en verstand te raade gaan.
Gy kent myn oorlogsroem. de trotse lauwerblaân,
Waar mee myn kruyn zich dekt in't overheerde Zweeden,
Zyn grootse tekenen van myne dapperheden.

Gy

Gy weet, hoe ik den voet heb op den nek gezet
 Van al den adel. 't volk gehoorzaamt myne wet,
 En beeft voor dit gezigt. Stokholm kan u bewyzen;
 Hoe ieders hairen door de vrees te berge ryzen,
 Als ik myn donderend geluyd laat hooren. Schrik
 En bleeke fiddering vliegt in een oogeblik
 Door 't koude Noorden, als myn blikken zich verheffen;
 Om d'een of d'ander met een zek'ren slag te treffen.
 In heb Gustavus in myn net verward. die held
 Is door de sneege list gebragt in myn geweld.
 Hy uyt het oude bloed der koningen, kan tuygen,
 Dat alles, wat hier leeft, voor my moet nederbuygen.
 Ik kan hem sterven doen, of brengen tot de kroon.
 Voldoet hy my, mevrouw, zo stygthy op den troon,
 Doch als een heerscher, die my moet gehoorzaam weezen.
 De schoone morgenzon, uyt de Oosterkim gereezen,
 Wordt nooyt met diep ontzag van d'Indiaan geëerd,
 Wanneer een bruyne wolk haar held'ren glans beheert:
 Maar als ze, in vollen gloed, komt uyt de bergen ryzen,
 Dan zal dat dwaaze volk haar meer ontzag bewyzen,
 Wyl dan geen hind'ring aan haar straalen word gezien.
 Ik wil den Prins Gustaaf de Zweedsche kroon aanbïen
 Met myne dochter: doch ik zal den teugel houden,
 En hem, of schoon zy my bedekte laagen brouwden,
 Zo wel betoomen, dat hy nimmermeer den staat
 Zal overheerschen, en alleen door mynen raad
 Regeeren. wel, mevrouw! wat dunkt u? zal dit lukken?

ZIGIBRIDE.

Ja: zo Gustavus 't hoofd zo laag voor u wil bukken.
 Dat moedig hert word van het volk bemind, myn Heer,
 En de Adel buygt met lust voor zyne voeten neer,
 En eert met diep ontzag hem als hun prins. zyn leeven,
 Zyn groote heldennaam sfaat in hun hert geschreeven.
 Uw dochter zal u niet weersfreeven, denk ik, Heer?

CHRISTIËRNUS.

Myn dochter weet haar pligt, en doet, wat ik begeer.

ZIGIBRIDE.

Maar, Vorst, zal Sforces, of den Keyzer, dit behaagen?
 Gy zelve hebt haar aan dien Hertog opgedraagen.
 Zult gy uw woord en eed verbreeken? zie wel toe.

CHRISTIËRNUS.

Ik schik myn zaaken naar myn wil en lust. wel hoe?
 De Hertog moet zyn treen naar myn begeeren zetten.
 En zou hy in het geen ik vast stel, my beletten?
 Myn and're dochter is in 't schoonste van haar jeugd.
 Die zy hem tot een vrouw. haar wysheyd en haar deugd
 Zal die verandering van hem licht goed doen keuren.

ZIGIBRIDE.

Maar wilt gy deezen Prins dan op den Ryksstoel beuren
 Met uwe dochter? met Christina? vind gy 't goed,
 Myn Heer, welaan, ik zwyg. Maar vrees zyn heldenmoed,
 En denk omzigtig aan zyn leeven en bedryven.
 Geef hem alleen den troon, en laat uw dochter blyven.
 Zie eerst hoe hy zich schikt: beproef eerst zyne trouw.
 Dit is myn raad.

CHRISTIËRNUS.

Doch niet naar mynen zin, mevrouw.
 Gustavus zou alleen veel meerder zyn te vreezen.
 Myn dochter zal me een pand van zyn getrouwheyd weezen.
 Haar schranderheyd zal ons voor alle leed behoên.

ZIGIBRIDE.

Maar 'k bid myn Heer, wat zult gy met Christina doen?
 Die Zweedsche Ryksstar hoopt Gustaaf noch eens te trouwen.

CHRISTIËRNUS.

Dit tedere geheym zal ik u noch ontfouwen.
 Tot voordeel van myn staat, en voedsel van myn min,
 Zo heb ik haar geschikt tot myne Koningin.
 Doch gy zult me altyd zyn, die gy my waart voor deezen:
 Bemijn my slechts, en wil my steeds trouwhertig weezen.
 Ik zie daar Sforces. wil dien Hertog myn besluyt
 Vertoonen, op dat gy daar door zyn huwlyk stuyt.

D E R

DERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, SFORCES, ZIGIBRIDE.

CHRISTIËRNUS.

MYn Heer, die schoone moet u hier iets kenbaar maaken.

In d'eersten opslag zal 't misfchien uw hert wat raaken:
Maarom myn vriendschap zo voldoe my. ik moet gaan.

VIERDE TOONEEL.

SFORCES, ZIGIBRIDE.

SFORCES.

WEl, wat begeert de Vorst?

ZIGIBRIDE.

Gy zult verwonderd staan,

Wanneer ik u 't geheym des Konings zal ontdekken.

Wat kan de liefde niet al ongeduld verwekken,

Als zy gedwarsboomd word....

SFORCES.

Wat wil hy dan Mevrouw?

ZIGIBRIDE.

Hy wil, dat zich Gustaaf verbindt door de trouw

Met zyne dochter, met Christina.

SFORCES.

Welke reden!

ZIGIBRIDE.

Ook wil hy te gelyk het koningryk van Zweden,
Aan hem opdraagen, als een Leen van zyne kroon.

Doch of die krygsheld zich zal zetten op den troon

Met zo bepaald een magt, dat kan men noch niet weeten.

SFORCES.

Wat dwaalgeest heeft zyn borst en moedig hert bezeten?

Komt die trouwloosheyd in het koninglyk gemoed?

ZIGIBRIDE.

Hy wil gehoorzaamd zyn: des zie wel wat gy doet,
Of wat gy zegt, myn Heer. buyg uwe stuursle zinnen;
En wil, het staat u vry, zyn tweede dochter minnen.

S F O R C E S.

Ik min Christina: die heeft hy my toegezeyd.
Die heerscht in myne ziel door haar bekoorlykheyd.
Zy is myn wellust, zy myn eenigste behaagen:
Ja zelf de Keyzer heeft my deeze ook opgedraagen.

ZIGIBRIDE.

Het is gevaarelyk den Koning te weerstaan.
Gy moet hem echter van dees aanslag afdoen gaan.
Gaa by Christina; zoek haar meer en meer te winnen,
En houd Gustavus, tot uw voordeel, uyt haar zinnen.
Het ongelyk, dat u gedaan word, treft myn hert.

S F O R C E S.

Waar vind ik hulp, Mevrouw? wat raad in deeze smert?

ZIGIBRIDE.

Volg mynen raad, en wil hier op uw zinnen wetten.

S F O R C E S.

Welaan, ik zal my dan hier tegen aangaan zetten.
Doch ondersteun my, en zyt my een toeverlaat.

ZIGIBRIDE.

De beste hulp in nood is moed en goed beraad:
Zokan men.... Maar ik zie Christina herwaarts koomen.
Laat my met haar alleen; gaat gy den Vorst betoomen.

V Y F D E T O O N E E L.

CHRISTINA *Princes van Zweden*, ZIGIBRIDE.

ZIGIBRIDE.

CHRISTINA zal nu met haar glans ten zetel treên.
Het is een schoone stap voor uw bekoorlykheên,
Van een slavyn zo vlug een koningin te worden,
De dienstb're kleed'ren met een konings riem te gorden:
't Zyn schoone ciersels tot Gustavus leed en spyt.

CHRISTINA

CHRISTINA.

Met welk een scherpe tong, en smaedlyk verwyt
 Doorboort gy myne ziel! nooyt zal me een kroon bekoo-
 ren,

Dan die myns vaders, en...

ZIGIBRIDE.

Ey! wil u niet verstooren!

Men kent uw Staatzucht, en men ziet uw veynzery.

CHRISTINA.

Hoe nu, mevrouw? wat 's dit? waarmee beticht men my?

ZIGIBRIDE.

Vraagt gy dit noch, daar gy hier alles kunt beroeren?

Ik weet, Princes, men zal u hier ten rykstroon voeren.

De koning wil het, en 't is by hem vast gesteld.

Maar welk een trouwloosheyd! verlaat gy dan uw held?

't Is waar zyn aanzien moet voor dat des konings wyken,

Maar gy geeft van uw deugd en min dus slechte blyken.

De staatzucht heeft, zoo 't schynt, op u een grooter magt.

Men had by 't Zweedfche volk wat meer van u verwacht,

Dan zo lafhartig hun verwinnaar te beminnen.

CHRISTINA.

Hoe stormt uw wreedheyd dus op myn ontroerde zinnen?

Myn boezem zucht vast in verdriet en bange finert,

Al kwetft gy niet op nieuw myn afgepynigd hert.

„ Maar! ach! zou my Gustaaf, en zou ik hem begeeven?

„ O neen myn ziel! 'k beroof my eer van 't lieve leven,

„ En plof, door hulp van 't staal, myn lichaam in het graf:

O hemel! keer van my uw gramschap eenmaal af!

ZIGIBRIDE.

'k Weet wel, Princes, dat gy dien held hadt uyt gekooren:

Maar deezen minnaar hebt gy nu geheel verlooren,

Wyl hy om reden is een ander toegezeyd.

Men weet, hy had zyn hert op uwe min geleyd,

Doch nu begeert de Vorst dat hy zyn kind zal trouwen,

Door haare liefde word u al dit leed gebrouwen.

Zie nu niet langer naar dien Prins: want zelf de Staat

Stemt deeze keuze toe, en 's konings wyzen raad.

C

CHRISTA

CHRISTINA.

Zou dan Gustavus zo zyn pligt en eer vertreeden ?

'k Maak nooyt dat denkbeeld van zyn edelmoedigheden.

Kent men dien Prins wel recht? weet men van welk eers
bloed

Hy afgedaald is, en wie hem heeft opgevoed ?

En zou Christina dus haar ed'le deugd verdooven ?

O neen, ik kan dit noch van hem, noch haar gelooven.

ZIGIBRIDE.

Daar komtze, ik gaa. hoor nu van haar doorsleepe tong.

Hoe zy Gustavus in haar liefdenetten vong.

Z E S D E T O O N E E L.

CHRISTINA *Princes der Zweeden*, CHRISTINA
*Princes der Deenen.*W CHRISTINA, *Princes der Deenen.*At deert de Zweedsche praal? wat bittere ongenugteri,
Zyn, bid ik, de oorzaak van dees traanen, van die zuchten ?

Maak my uw smart bekend. ik zal u in uw pyn,

Naar myn vermogen tot een hulp en steunfel zyn.

Gy zwygt, en tred te rug? wat wil dit alles weezen ?

Ik kan uyt uw gelaat een bittre droefheyd leezen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Wat vraagt gy my, Princes? daar gy het zelf wel weet ?

Gy kent myn droefheyd, en zyt oorzaak van myn leed.

Doch vang Gustavus door uw list: ja kom noch nader,

En druk my met den last van uwen wreeden vader,

Gehoorzaam zyn geboôn, en leef naar zyne wet,

Doch vrees den hemel, die op onzen daaden let.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Hoe ver, ô droevige! heeft u de rouw bewoogen ?

Geloof myn woorden, en verhef uw weenende oogen.

't Is waar, ik min Gustaaf. myn vader die begeert,

Dat hy, doch onder hem, het Zweedsche ryk regeert;

Doch ik heb nimmermeer myn woord daar toe gegeven.

'k Wil niet lafhartig met een onderkoning leeven.

Gelyk

Gelyk myn vader wil. ô neen: ik acht geen troon,
 Waar van een ander in zyn handen staf en kroon
 Zou draagen. neen Princes. zou ik my dus vergeeten?
 Zou zelf Gustavus, tot een wroëging van 't geweeten,
 Zó laf regeeren? ik begeer een grootser hert,
 Ik wil een Vorst, die door de deugd gekoesterd werd,
 Maar niet, die slaauw van moed zich zelve laat gebieden:
 Zo deeze Prins dit doet; zal ik hem eeuwig vlieden.
 Zou ik, als onderdaan, op deezen zetel treen?
 Verwacht dit nooyt van my, Christina! neen, ô neen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Wel, nu bemerk ik, dat die held u moet beminnen.
 Een ed'le fierheyd zweeft door uw gelaat en zinnen.
 Ik volg dat schoon besluyt. zo hy het ryk aanvaart
 Als onderkoning, is hy onze min niet waard.
 Hy moet den luyfter van de Zweedsche ryksbanniëren
 Met edelmoedigheyd en heldendeugd vercierē;
 En niet lafhartig als een need'rig onderdaan,
 Met duykende oogen, voor zyn opperheerscher staan.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Laat ons hem beyde, zo hy dus gebied, verlaaten,
 En, als ontaard van bloed, met recht voor eeuwig haaten:
 Doch, zo hy deeze kroon met eer en roem verkrygt,
 En, als een vry Monarch, op Zweedens rykstroon stygt;
 Zo laat ons, zonder nyd, hem om zyn deugden achten,
 En elk ons noodlot van den hoogen hemel wachten.
 Daar komt hy zelf. laat ons eens hooren, wat hy zegt,
 En zien, of in zyn borst een slaaf of koning legt.

ZEVENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, CHRISTINA *Princes der Zweeden,*
 CHRISTINA *Princes der Deenen,* RIBERGUS.

GUSTAVUS.

H Oort my Princeffen, en wilt my ten troost verstreken.
 Wilt nu Gustavus met uw zachte vleug'len dekken.

Zyn hert is door de vrees in 't binnenfte beklemd.
 't Is of het fiere bloed in al zyn ad'ren stremt.
 Een ongehoorde slag komt op hem nederdaalen,
 En zocht van al zyn deugd en eer te zegepraalen.
 Merkt hoe de koning tracht myn gloryryke faam
 Als te verdooven door een snoode en vuyle blaam.
 Hy zocht myn luyfter in zyn bitsen haat te smooren,
 En heeft my tot een slaaf van zyn gezag verkooren.

tegen de Princes der Deenen.

Hy draagt my 't ryk op, te gelyk met uwe trouw,
 Doch onder zyn gebied. wat pynlyk naberouw
 Zou my den boezem met zyn tanden eeuwig knaagen,
 Indien ik zulk een kroon moest op myn haren draagen?
 Princes, zou uw gemoed ooyt zulk een laffe daad
 Vergeeten? en zoud gy een, die zyn land verraad,
 Uw liefde schenken, om met hem ten troon te treden?
 'k Heb grootser denkbeeld van uw edelmoedigheden.
 Maar dit is 't al niet, dat ik u verhaalen moet.
 Hy wil daar boven, dat Christina 't edel bloed,
 Waar uyt zy is gedaald, zal schenden en onteeren:

tegen de Zweedsche Princes.

Dat gy zult heerschen, en met hem zyn staat regeeren,
 Om dus te beter 't ryk te houden in den band,
 En te bestieren met een onbetoomde hand.
 Dit wil hy zelf, dat ik u voorflaa, en u raade.
 Maar, schoon hy nochmaals zich in 't bloed myns vader's
 baadde,

En 't muytende gemeen zyn koning weer verliet,
 Gelyk het Stenon eer van zynen zetel stiet:
 Gustaaf zal echter nooyt met zulke snoode daaden,
 Zich zelf bevlecken, noch zyn vaderland verraaden.
 Wat zegt gy beyde? komt Princeffen, wilt myn hert
 Ontlasten, 't geen zo bang van vrees beneepen werd.

CHRISTINA, *Princes der Deenen.*

Volg uwen pligt, myn heer. nooyt moet gy, van my denken
 Dat ik Gustavus in zyn glory zoek te krenken;
 Dat 'k hem gekroond wil zien, doch van zyn eer beroofd;
 Met

Met boeijens aan de hand, schoon met de kroon op 't hoofd.
 'k Bemín u, prins, 't is waar, maar kan die zucht betoomen,
 De liefde is door uw deugd in myne borst gekomen.
 Dies volg het denkbeeld, dat Christina daar van heeft,
 En toon de wereld, dat gy edelmoedig leeft.

GUSTAVUS.

Vergeef het my, Princes, indien myn harde woorden,
 En scherpe redenen uw zachte ziel verstoorden.
 Ik heb nooyt and're taal uyt uwen mond verwacht.
 Nu merk ik mynen pligt, wyl gy uw pligt betracht.

tegen de Princes der Zweeden.

Maar gy, princes! zal u de staatzucht overwinnen?
 Zult gy my haaten, of zult gy my meê beminnen?

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Zou ik u haaten? neen. ik haat de dwing'landy
 Der Deenen, en verfoey hun felle razerny.
 Wel aan! ik schenk u 't recht op 't overheerde Zweeden.
 Wreek onze vaders, en herstel hier de oude zeden.
 Het volk bemint u, en het adelyke bloed
 Vliegt u al juychend met hun zegenwensch te moet.
 Laat hen in deezen nood, dat bid ik, niet verlegen,
 Geef hun den bystand, dien zy wachten van uw degen,
 En red de Gotten uyt hun doodelyk verdriet.

Zy weent.

GUSTAVUS.

Weerhoud het traanennat, dat uyt uw oogen vliet,
 Princes. ik volg myn pligt, en zal 't gevaar niet vreezen.
 Versterk uw hert, en wil met my kloekmoedig weezen.
 De Deensche wrevel, zo vol bitterheyd en gal,
 Knikt vast de kruin, en nygt naar zyn aanstaanden val.
 Vergeef het my, Princes, ik moet myn eer betrachten.
 Doch uwen vader heeft van my geen leed te wachten.

RIBERGUS.

Daar is de Koning: maar zyn weezen schynt ontsteld.
 Vergrim hem niet, maar veyns een poos voor zyn geweld.

38 GUSTAVUS DE EERSTE,
ACHTSTE TOONEEL.

CHRISTIËRNUMS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes der Zweeden, CHRISTINA *Princes der Deenen*,
RIBERGUS, LYFWACHT.

CHRISTIËRNUMS.
NU hoop ik, zult ge my in mynen wensch vernoegen,
En denk, dat ieder zich zal naar myn oogmerk voegen:
Dat Prins Gustavus nu zal klimmen op den troon
Met myne dochter, en my worden tot een zoon.
Ik zal hem, op myn beurt, naar zyn verdiensten, eeren,
En zyne grootheyd, door myn vriendschap, steeds vermeer-
ren.

Tegen zyn Dochter. *Tegen de Princes van Zweeden.*
Christina, volg myn wil: leef met dien held. Maar gy
Princes; myn hand zal u uyt uwe slaverny,
Verheerlykt door de trouw, langs koninklyke trappen,
Den zetel van myn ryk met glory op doen stappen.
'k Heb u verkooren, ja, volg deezen Prins zyn raad,
En cier uw edel bloed met koninklyken staat. . . .

Zy zwygen allen stil.
Maar niemand antwoordt! hoe? hoort gy niet naar myn
reden.

Zwygt ge al te zaamen stil, en luyktge uw oogeneden?
Wat 's dit, Gustavus? en gy mede? welk een spyt!
Ontbind uw tongen, en ziet eens, waar dat gy zyt.

tegen Christina van Zweden.
Geef my bescheyd, Princes! gy zoud u licht bederven.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*
Gy hebt vermogen, om ons beyde te doen sterven.
O ja: maar hoor. het lot voegt heden ons te zaam,
En maakt ons eens van zin, zo wel als eens van naam.
Gaan wy Princes: laat ons zyn grimmigheyd ontvluchten;
Want die hier blyven wil, heeft ramp en leed te duchten.

*Grypt de Princes der Deenen by de
hand; en gaan t'zamen weg.*

CHRIS-

CHRISTIËRNUS.

Waar heen, ondankb're?...

NEGENDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, RIBERGUS,
LYFWAcht.

CHRISTIËRNUS.

MAar zy gaat, tot myn verdriet.

Rukt zy myn dochter mede, en hoort noch acht my niet.

Wat wil dit zeggen? en wat heeft men hier bellooten?

Wil men myn groot gezag vermind'ren, of verstooten?

Wat zei zy? *Hoor het lot voegt beden ons te zaam,**En maakt ons eens van zin, zo wel als eens van naam.*

Gustavus, wil my 't pit van dit geheym ontdekken,

En door uw reden uyt dit duyft're doolhof trekken.

GUSTAVUS.

Myn Heer, ik heb haar uw begeerte voorgefeld,

En ieder uwen last, en strikt bevel gemeld.

Maar geen van beyde wil gehoorzaamheid betoonen.

Elk blyft standvastig, en wil zich niet laten kroonen.

Al wat ik hooren kon, is dat zy, eens van zin,

Geen Vorst begeeren, dan verkooren door haar min.

CHRISTIËRNUS.

Wel dan is 't myne beurt, haar daar toe aan te zetten.

Ik zal eens zien, wie my myn oogmerk zal beletten.

Men weygart my 't geen ik begeer! o spyt! o smaad!

'k Voel dat een felle toorn my door den boezem gaat.

De Noordsche weereld zal van myne wraak gewaagen,

Indien zich elk niet voegt en schikt naar myn behaagen.

Ik zal door myne magt hier alles neder slaan,

Zo iemand my in myn gezag durft tegenstaan.

Hoe Christiërnus! hoe? wil zy u niet beminnen?

Wil dan Christina door de trouw geen ryken winnen?

Wil myne dochter my niet meer gehoorzaam zyn?

My, die den Donau, en den kronkelenden Ryn,

40 GUSTAVUS DE EERSTE,

Met diepe eerbiedigheyd doe bukken op myn woorden?
Myn naam is wyd en zyd beroemd door 't gansche Noor-
den,

En trekt een kille vrees het fidd'rend aardryk aan,
Wanneer men 't tydboek leeft van myn beroemde daan.
Troost u, Gustavus: wacht uw lot af. ik zal maaken,
Dat gy, gehuwlykt aan het roer des ryks zult raaken.
Wil u slechts voegen naar myn wil en myn bevel.
Zyt in voorzigtigheyd gehoorzaam, en doe wel.

T I E N D E T O O N E E L.

GUSTAVUS, RIBERGUS.

A Ch graaf! ik voel myn borst van ed'len wraaklust zie-
den.

Ik zie, waarom hy wil, dat ik dus zal gebieden.
't Is, om dat hy door list, op d'een of d'and'ren dag,
De Zweeden snoeren zou aan zyn gehaat gezag:
Om met Christina 't ryk aan zyne kroon te hechten,
En door een nazaat uyt haar schoot aan een te vlechten.
Terwyl hy zelf door my, als onderkoning, zou
Zyn recht versterken voor de vruchten van zyn trouw,
En wat hem wederstand zou bieden, fluks verdelgen.
De zee wil my verwoed in haaren afgrond zwelgen,
Zo ik zyn oogmerk volg. aan my komt deeze kroon,
Dewyl Christina zulks begeert. de Zweedsche troon
Hooft my, niet u, Barbaar! gy hebt dit ryk verkreegen
Door tweespalt, en verraad, door kromme en snoode we-
gen

Van moord en vuyl bedrog: doch nooyt door eenig recht
Den scepter van dit ryk aan uw gebied gehecht. . . .
Maar zacht, Gustavus, zacht! waar vliegen uw gedach-
ten?

Zult gy alleenig voor de wraak uw pligt betrachten,
En denkt gy dan niet meer aan uwe liefde? ô finert

Die

Die in het binnenste van myn ontfooken hert
 Dien heldenlust betoont! myn moedige oorlogsdaaden,
 De groene luyster van myn frische lauwerbladen,
 Die ik door vuur en staal in 't oorlog heb gehaald,
 Verwelken voor dees Zon die my in de oogen straalt.
 'k Heb negen jaaren lang alom door mynen degen
 By veele volken een beroemden naam gekregen;
 'k Heb in Pannonien geduurig, slag op slag
 De dood getrotst; en by den Pool schier ieder dag
 Den wreeden Tarter voor myn staal den rug doen wend-

den:
 'k Heb by de Russien in hun srydbaar oorbgsbenden
 't Gevaar veracht, dat ryk in zynen val gestut,
 Het oproer afgeweerd, en zyn verderf gescht.
 Nu komt de liefde, eylaas! en sluyt my in haar banden.
 Ik voel myn boezem door de vlamme de oogen branden
 Van twee Christinaas, elk myn min en achting waard,
 Twee weezens, eens van trek; twee zielen, eens van aard.
 Kom, myn Ribergus, zeg, wat zal Gustavus maaken,
 Om aan het eynde van dien hertstogt te geraaken?

RIBERGUS.

Steun op uw deugd, bezorg uw wraak, en veyns, myn
 heer.

Kom, gesp het harnas aan, en gryp naar uw geweer.
 Wil uw kloekmoedig hert door geen bekom'ring kwellen,
 't Geluk zal zekerlyk dat braaf bestaan verzellen.
 Het rukt reeds alles in het Zweedsche ryk by een,
 En 't naberouw heerfcht in de herten van 't gemeen:
 Dies zweeven zy vol vuur, om, van de waterstroomen,
 De Deensche wreedheyd, in hun moordlust, op te koo-

men.
 Ontfonk hun dapperheyd door 't voorbeeld van uw moed,
 Zo word uw bitter lot door 's hemels gunst verzoet.
 Ik zie, Stokholm vlecht u op haar verheve tranffen,
 Met een verheugd gelaat, reeds overwinnings kranffen.
 De Lauw'ren zwieren van uw koninklyke kruyn,
 Langs Baltis oeyer, en ver over berg en duyn.

42 GUSTAVUS DE EERSTE,

Ja zelf de nacht wil uw beftaan ten voordeel ftrekken,
En met haar donker kleed uw heylzaam werk bedekken.

GUSTAVUS.

't Is waar, Ribergus, 't licht zou met zyn heldren fchyn

In deezen aanflag ons op 't hoogft nadeelig zyn.

Graaf Erik moet nu haaft tot onze vreugd verfchynen.

Met zyne komfte zal myn zorg en vrees verdwynen.

Men hoort noch niets, het hof is dertel en vol luft.

Den Koning is noch niet het minfte kwaad bewuft.

Dies laat ons gaan: gy, om Christina te verfterken;

En ik, om onze wraak heldhaftig uyt te werken.

Eynde van het tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, SFORCES, LYFWACHT.

HERSTELLER VAN ZWEDEN.
 SFORCES.
 Het is dan waar, myn heer?

CHRISTIËRNUS.

'k Doe, zo ik ben gewend.

Myn voordeel, Sforces, is my al te wel bekend,
 Om niet te weeten welk een weg ik moet verkiezen,
 En geene takken van myn lau' ren te verliezen.
 't Is waar ik had u eerst Christina toegezeyd,
 En myne dochter tot dat huwelyk bereyd.
 Doch nu ben ik bedacht, haar aan Gustaaf te geeven.
 Een zek're reden heeft my daartoe aangedreeven.

SFORCES.

Bedenk u wel, myn heer. bedrieg u niet.

CHRISTIËRNUS.

ô Neen.

SFORCES.

Zult gy uw woorden en beloften dan vertreên?
 Acht gy den Keyzer niet? noch Sforces? noch uw eeden?

CHRISTIËRNUS.

Die acht ik allen. maar stel uw gemoed te vreden.
 'k Veracht uw maagfchap niet. ontfang van my tot v'ouw.
 Myn tweede Dochter, en voltrek met haar uw trouw.

SFORCES.

Ik eysch Christina, die kan my alleen behaagen.
 Zy is 't alleen, die my door u is opgedraagen.

CHRISTIËRNUS.

Maar nu wil ik, dat zy Gustavus trouwen zal.

SFORCES.

Waar meê verdiende ik zulk een smaad en ongeval?
 Wat drift, wat staatzucht heeft uw ziel dus ingenomen?

CHRISTINA.

44 GUSTAVUS DE EERSTE,
CHRISTIËRNUS.

Wees wat omzigtig, en wil uwe tong betoomen.

TWEEDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, SFORCES, CHRISTINA
Prinss der Deenen, LYFWACHT.

IK bid, Princes, ontlast myn ziel van haare pyn,
En laat my weeten wat in 't eind myn lot zal zyn.

CHRISTIËRNUS.

Myn dochter zal zich steeds naar myn begeerte voegen,
En door gehoorzaamheyd haar vader vergenoegen.
Bemin Gustavus; volg myn last, myn kind; en laat
Uw hert zich leyden naar myn wil: of vrees myn haat.

CHRISTINA.

Ik zal Gustavus om zyn deugd en roem beminnen:
Ja, wyl dat gy 't begeert, hem koestren in myn zinnen.
Maar 'k bid, myn vader, om al wat hier boven leeft,
Dat gy my zonder kroon niet aan dien krygsheld geeft.

CHRISTIËRNUS.

Wel zyt geruft, Princes; gy zult den troon der Zweeden,
Doch onder myn gezag, met deezen Prins betreeden,
Gy zult dit groote ryk beheerschen, elk ten spyt.
Dit is myn wil. gy, maak dat gy gehoorzaam zyt.

CHRISTINA.

Waant gy, dat deeze Prins, door uw gezag beneepen,
De boeyens van zyn smaad in Zweden na zal sleeten?
O neen, myn vader; nooyt voldoet hy deeze wet.

CHRISTIËRNUS.

Wel, myne hand heeft my op deezen troon gezet,
En zy zal 't recht daar toe wel weeten te bewaaren.
Zou ik de Zweedsche kroon afrukken van myn hairen,
En die lafhertiglyk vereeren aan Gustaaf?
Welk een verwaandheyd voor een onderdaan! een slaaf,
Die, steeds weerbarstlyk, my niet wil gehoorzaam wezen!
Doet beyde mynen zin, of wilt myn gramschap vreezen.

Gy Sforces, buyg uw hals, en voeg u naar myn raad,
 Voldoe myn wensch, myn heer: of, wilt gy niet, zo gaat.
 Een tintelende schrik doet al myn onderdaanen
 Den glans aanbidden van myn goude zegevaaneri.
 Hier voer ik de oppermagt, en dit gevreesde staal
 Houd myne kroonen op deez kruyn in zegepraal.
 Een ieder moet alhier op myn geboden zwygen.
 Gy zult Christina van myn handen nooyt verkrygen;
 Dies treed omzigtig, volg de reden, en verlaat
 Uw opzet met vermaak en zonder toorn of haat.
 Daar is Gustavus. hoor wat dat gy kunt verwachten.

DERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes der Deenen, SFORCES, LYFWACHT.

CHRISTIËRNUS.
 W At zweeft 'er, dapp're held, in 't diepst van uw gedachten?

Wat maakt uw hart ontroerd? wat pynigt uw gemoed?
 Verwin uw droefheyd, kom vermaagschap u aan 't bloed
 Van Christiërnus; en regeer het oude Zweeden.
 't Voegt u, dees rykstroon, met myn dochter, te betreed-

GUSTAVUS.

Wel, zal de Koning dan zyn scheepsvloot van het strand
 Afzenden? zal hy my, het waarde vaderland,
 Gelyk het eertyds was in Koning Stenons dagen,
 Van uwe magt bevryd, en als myn staat opdraagen?

CHRISTIËRNUS.

Wat vraagt Gustavus my? hoe? weet gy hier niet wel
 Dat ik als Koning heerfch? dat elk naar myn bevel
 Alhier moet leeven? en dat myne krygsbaniere
 De hooge toorens en de tinnen hier vercierien?

GUSTAVUS.

't Is waar, myn Heer, gy noopt hier alles met uw zweep,
 En maakt den Zweedschen Leeuw voor uwe magten dweep,
 Ja

46 GUSTAVUS DE EERSTE;

Ja houd den ryksstaf hier in uwe vuyft beslooten,
Zodat zelfs Stenons kind blyft van den troon verstootten.

CHRISTIERNUS, *zich vergrammende.*

Ik merk wel, wat gy zegt; doch doe wat my behaagt.
Deez zegenryke kruin, die zo veel kroonen draagt,
Zal nimmer zwichten, maar dit groot gebied bewaaren.
'k Ben met myn oorlogsvloot, door de ongestuyme baaren
Aan deeze kust geland, en heb door kloek beleyd
Dit koninkryk gehecht aan myne mogendheyd.
Dus heersch ik; daar my elk moet onderdanig weezen.
Die my hier tegenstaat, heeft zyne straf te vreezen.
Buyg uw hardnekkigheyd; voldoe my; laat u raan.
Een felle donder zou u licht ter neder slaan,
Indien gy myn beleyd of myn gezag wilt drukken.
Bewaar uw hoofd dan, en vermyd alle ongelukken.
In 't kort, zie wie ik ben, en merk wie dat gy zyt:
Beraad u vaardig, of gy zyt het leven kwyt.

VIERDE TONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA
Princes der Deenen.

SFORCES.

IK schrik voor uw gevaar: gy hebt uw val te duchten.
Wil met voorzigtigheyd dien zwaaren storm ontvluchten.
De hemel hoede u voor zyn gramschap en geweld.
Ontvlie de dood, en berg uw hoofd, beroemde held!

CHRISTINA.

Ach edelhartige! wil u van hier begeeven.
Kunt gy myn vader in zyn heerschzucht tegenstreeven?
Hebt gy de magt, myn Heer, om hem het hoofd te bien?
O neen. dies bid ik, wil dit doodsgevaar ontvliên.
Men moet in tegenspoed zich wel standvastig draagen,
Maar nimmer roekeloos zyn dierbaar leeven waagen.

GUSTAVUS.

Hoe! zou ik vluchten? 't ryk verlaaten? welke reen!
Ik zal vol heldenmoed hem onder de oogen treen,

En

En niet lafhertig voor zyn razernyen wyken.
 Neen, neen, Gustavus geeft de weerd beter blyken
 Van zyne dapperheyd.

S F O R C E S.

Wat kuit gy doen, myn heer?

Het ganfche Noorden buygt voor zyn gezag zich neer.

G U S T A V U S.

Hy zal noch eyndelyk, van 't bang berouw geneepen,
 De ketens van zyn ímaad al hygend na zich fleepen,
 En eenmaal machteloos verfmooen in zyn leed.
 De fiere wraak ftaat met haar fabel al gereed.
 Laat my begaan. ik kan zyn oogmerk wel befennen,
 En ben verzekerd welk een wit hy zoekt te treffen.
 Doch ik zal in dit hof vergaan; of 't Zweedsche ryk
 Ontfluyten uyt de prang van 't wreev'lig ongelyk.
 Princes, wil uwe ziel ontzetten noch ontroeren,
 Ik zal alleen 't geweld door deezen arm befnoeren.

C H R I S T I N A.

Voldeed ik myne zucht, ik zou in volle vreugd
 Den Zweedschen fcepterftaf opoff'ren aan uw deugd;
 Doch niet, tot nadeel van myn vader, of zyn ryken.

G U S T A V U S.

Gy geeft van uwe deugd, Princes, beroemde blyken;
 En doet Gustavus zien, hoe edel uw gemoed
 Met melk van waare deugd gekweekt is en gevoed.
 Merk, Sforces, welk een beeld men u heeft opgedraa-
 gen.

Een fchoonheyd zo vol glans, een weezen vol behaagen,
 En, ach! vergeef het my! van al wat leeft, bemind.
 De fchranderheyd ftaat zelf voor deeze fcartstogt blind....
 Maar zacht myn ziel! waar heen verftuyven uw gedach-
 ten?

Krimp weer te rug, en wil uw heyl van 't lot verwachten.
 Daar komt de Zweedsche praal. ó zielverkwikkend licht!
 Uw vuur fchynt duyfter, en heeft traanen in 't gezigt.

VYFDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA *Pr. der Zweeden*, CHRISTINA *Pr. der Deenen*.

A CHRISTINA, *Princes der Zweeden*.
 Ch prins Gustavus! hoed myn hoofd voor meêr ellenden.

Weê my rampzalige! waar zal myn ziel zich wenden?
 Waar heen ontvlucht ik best voor de onmedogenheyd?
 De koning wil, dat ik my tot zyn min bereyd;
 Ja dreygt uw hoofd, indien ik die niét wil gedoogen.
 Een dollie vuurgloed zit in zyn verbitterde oogen.

GUSTAVUS.

Ween niet, Princes! ô neen: Gustavus heeft geen nood.
 Ik vrees geen dreygen, ben niet angstig voor de dood.
 Men moet kloekmoedig zyn, het klaagen kan niet baateri.
 'k Zal doen, wat gy begeert, en nimmer u verlaaten.
 Men zal het eynd haast zien van zyn gevreesd geweld.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen*.

Kent gy myn vader wel? wie heeft zich ooyt gesteld,
 Om zyn geboden en begeerten te betoomen,
 Die niet rampzalig in 't bestaan is omgekomen?

SFORCES.

Bedwing u Prins, en leg uw koenheyd aan den band.
 Gy loopt uw dood te moet, zo ge u hier tegen kant.

GUSTAVUS.

'k Zal sneu'len, of het ryk, met my en haar, bevrydeni.
 Elk wachte een uytkomst, en vertrooft' zich in zyn lyden.
 De weereld zal my zien verwinnen of vergaan.

SFORCES.

Bedenk u wel, myn heer: waar komt die hoop van daan?
 Kost ik de wegen voor uw moedig opzet baanen,
 'k Zou met myn bloed, myn magt, 't vermogen van Mi-
 laanen

U eens den Zweedschen troon betreedden doen.... maar
 zacht! Daar

Daar 's Toberinus. hoe? hy ziet naar ons, en wacht.

Toberinus van verte!

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Ik beef, Gustavus, ach! wat zal ons noch gebeuren?

GUSTAVUS.

Ontstel u niet, Princes! wil niet ontydig treuren.

ZESDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA *Pr. der*

Zweeden, CHRISTINA *Pr. der Deenen*,

TOBERINUS, LYFWACHT.

W GUSTAVUS.
At zoekt de veldheer in de koninklyke zaal?

TOBERINUS.

'k Zoek een verraader.

GUSTAVUS.

Hoe! wat stoutheyd! welk een taal!

Verwaande! wil alhier met meerder eerbied spreken.

Wien zoekt gy dan?

TOBERINUS.

Een graaf. de koning wil zich wreeken

Van al die listiglyk hem laagen leggen. Prins,

Ik zoek Ribergus. . . .

*Ribergus vertoont zich hier achter op 't
tooneel, doch wykt weer te rug.*

Maar my dunkt, ik zie hem gins:

'k Zal dien trouwloozen by den Vorst ter slachtbank brengen.

*Toberinus treedt met de Lyfwacht naar
Ribergus, en volgt hem.*

GUSTAVUS.

Wat dat ik hoor? ik kan noch zal dat niet gehengen.

Blyf Toberinus! ach, princes, vergeef het my

Dat ik den veldheer stuyt in zyne razerny.

*Gustavus volgt Toberinus met de hand
aan 't geweer.*

50 GUSTAVUS DE EERSTE;

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Wee my ellendige! de prins gaat zich bederven.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Ach Sforces! keer dien held: behoed hem toch voor sterven.

*Sforces volgt mede met de hand aan 't
geweer, en Zigibride komt uit.*

ZEVENDE TOONEEL.

CHRISTINA *Pr. der Zweeden*, CHRISTINA *Pr. der
Deenen*, ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

ZIGIBRIDE.

STelt uw gemoed te vreên, princeffen! 't moet zo gaan;
Met al de geenen, die den Koning tegenstaan.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

„ Wat komt ons over? ach! myn hert begint te vreezen.

„ Ik zie de listigheyd in dat hoogmoedig weezen.

Gy vleyt den Koning, en versterkt hem in zyn kwaad;

En maakt hem slimmer dan hy is, door uwen raad.

Maar denk, hovaardige! dat gy het zult betreuren.

Een wreede knaaging zal uw ingewand verscheuren,

En dompelen uw ziel in doodelyk verdriet.

O hemel! die het doen der menschen hoort en ziet,

Bewaar Gustaaf, en laat de wreedheyd niet braveeren,

Maar wil 't verwoed geweld van zyne borst afweeren!

ZIGIBRIDE.

Zeg, wat u lust, princes! maar weet, dat ik, veel meer

Dan gy wel denkt, den prins Gustavus acht en eer.

Ja 'k zou hem d'elphen troon van 't overwonnen Zweden

Was zulks in myne magt, als Koning doen betreedden:

Doch nooyt met u, princes: noch ook met * u, ô neen:

* *Tot de Deensche princes.*

'k Misgun 't u beyde.... maar myn oogmerk, en de reên,

Die my daar toe beweegt, zal ik noch wat verzwigen.

Om deezen sceptor voor dien krygsheld te verkrygen

Dient meerder wysheyd, dan tot noch is voortgebragt.

Men heeft, tot zyn geluk, een and're hulp bedacht.

Tot de Zweedsche princes.

Gy moet den Koning in zyn hartstogt vergenoegen.

Tot die der Deenen.

En gy u, naar 't besluyt met Keyzer Karel, voegen;
Dies zal u Sforces haaft geleyden naar Milaan.

Tot 's Prinsen welstand moet gy beyde hier van daan.

CHRISTINA Pr. der Zweeden, tot die der Deenen.

Hoe zal ik best de drift van mynen toorn betoomen?

Wat smaadheyd zal, Princes, onshier noch overkomen?

Waar voert de trotsheyd deez vermete le noch heen?

Tot Zigibride.

Hovaardige! zult gy myn eer met voeten treên!

Kunt gy uw grootse tong voor een princes niet dwingen,

En dult de Vorst, dat gy in zynen raad komt dringen?

Zo loopt zyn majesteit en achtbaarheyd ten end:

Want uwe wegen zyn de weereld wel bekend.

ZIGIBRIDE.

Vier vry uw trots den toom: haaft zult gy zachter spreken;

Wanneer ik wil, kan ik my van die bitsheyd wreken.

Men weet, Ribergus heeft uw hert zo trots gemaakt,

En zelfs den Vorst misleyd. maar merk, wat hem genaakt.

Hy zal, ten voorbeeld, voor het bloedig slagzwaard buygen,

Met allen, die den Vorst geen schuldige eer betuygen.

Daar komt Gustavus: hoor, wat dat hy zeggen zal.

ACHTSTE TOONEEL.

GUSTAVUS, CHRISTINA *Princes der Zweeden,*

CHRISTINA *Pr. der Deenen,* ZIGIBRIDE,

COLOMBINA.

GUSTAVUS.

P Rinceffen, keert dien slag, belet dit ongeval.

Ribergus is in nood, en met geweld gevangen,

Ja zal wel lichtelyk een wreeden dood erlangen,

Dewyl de Koning hem beticht, en, als verwoed,

52 GUSTAVUS DE EERSTE;

Begeert, dat hy terstond zyn daad met sterven boet.

Ga, tracht den grammen Vorst door smeeken te overheeren,

En wil den doodsteek van uw voedstervader keeren.

Breng voor de weereld hier zyn onschuld aan het licht.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Met welk een kwaad word zyn onnozelheyd beticht?

Wie lastert hem? en staat d'onschuldigen naar 't leeven?

GUSTAVUS.

Dat weet noch niemand. maar, wilt hem toch niet be-
geeven.

De hertog Sforces heeft, met my, den Vorst gebeên,

Om zyn ontlaaging: maar men zou veel eer een steen

Vermorwen, dan zyn hert. hy wou ons zien noch hooren.

Door uw gebeden zult gy hem mischien bekooren.

Smeekt met uw traanen, by den Koning, voor dien Graaf.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Gaan wy myn Vader zien. Roemruchtige Gustaaf,

Wy zullen alles voor Ribergus leeven waagen.

„ Doch zie wel toe, myn Heer: wil u voorzigtig draagen.

„ Men zoekt ons al te zaam arglistig te verraân.

„ Neem u in acht, myn Heer. Princes, kom laat ons
gaan.

NEGENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

ZIGIBRIDE.

I^Indien ik denken kon, den Koning te verwinnen,

Ik zou, om uwe deugd, dat edel werk beginnen,

Maar, wyl my is bekend, dat niemand deezen slag

Ooyt afzal keeren, met al wat men bidden mag,

Zo stel uw ziel geruft: 't mogt u tot nadeel strekken.

Ik beef, Gustavus; wyl ik u iets moet ontdekken.

Zo gy kloekmoedig zyt, en Zweden wilt gebiën,

Zo weet ik raad, om u op deezen troon te zien.

Kom, groote Held! verban de liefde uyt uw gedachten.

Die

Die heerschen wil, moet naar veel hooger dingen trachten,
 En niet lafhertig zich verbinden aan de min.
 Een Vorst verkrygt heel licht wat hy begeert. de zin
 Der Koningen wordt steeds van alle de onderdaanen
 Met vreugd omhelsd. zyn gunst kan alle wegen baanen.
 Geen schoonheyd, hoe vol glans, die zich niet buygen zou,
 Wanneer een zachte drift hem prikkelt tot een vrouw.
 Een koningin wordt niet dan voor 't gemeen genomen,
 Om, door een wettig oyr, alle onlust te betoomen.
 Kom, buyg u heden voor de grootste staatzucht neer,
 En dek uw hairen met een konings kroon, myn Heer.
 Laat Christiërnus zich in 't huwelyk begeeven
 Met Stenons dochter: laat Christina vredig leeven
 Met Sforces: en kies gy het Zweedsche koningryk.
 Toon aan de weereld eens een onweerspreek'lyk blyk
 Van uwe wysheyd: ga met list langs donk're wegen,
 Indienge u zelven wilt met aanzien eer en zegen
 Verryken. kom Gustaaf, wil mynen raad voldoen,
 En eens een and're drift in uw gedachten voën.
 Bedien u van myn staal, en myn genegenheden.
 Ik zal u, elk ten spyt, den zetel op doen treden,
 En al de Deenen doen verhuizen uyt den Staat;
 Indien uw dapperheyd zich schikt naar mynen raad.

GUSTAVUS staat verwonderd.

„Wat's dit? door welk een list zoekt men my te bekooren?
 Mevrouw, hoe? weet gy niet van wien ik ben geboren?
 Wie my heeft opgevoed? 'k ben uyt een Prins gedaald,
 Die door zyn kloekheyd heeft met roem gezegepraald
 Van Rome, 't geen de schrik der weereld plag te weezen.
 Uyt zulk een wortel is myn stamboom opgereezen.
 De dapperheyd en deugd heeft vaak door oorlogsdaan
 Den naam van myn geslacht ten wolken op doen gaan.
 Zou ik den luyster van die helden nu bevleeken?
 Zou ik dien held'ren glans met nevelen bedekken?
 Zou ik trouwloos myn min door vuyle ondankbaarheyd
 Vertrecden? neen Mevrouw. hoor wat Gustavus zeyt.
 Het lot mag myn gemoed omsling'ren, en door plaagen

54 GUSTAVUS DE EERSTE,
 Mishand'len; 'k zal myn leed verwinnen of verdraagen;
 En nooyt door vuyle daân dat edelaardig bloed
 Onteeren, 't geen my heeft geteeld en opgevoed.
 'k Wil my den weg ten troon door zuyv're paden maaken,
 En zoek daar door met roem tot mynen wensch te raaken.
 Volg gy de regels van den Koning, en zyn lust:
 Ik volg myn eernaam, en ben in myn staat geruft.
 'k Verwacht myn deel, en zal aan alle menschen leeren,
 Dat men standvastig veele rampen kan verheeren.
 Vaarwel! „ De nacht genaakt. men zal in korten zien
 „ Of ik vergaan zal, of het Zweedsche ryk gebiën.

TIENDE TOONEEL.

ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

ZIGIBRIDE.
HOe Colombina! kan ik dan dat hert niet breeken?
 Kan ik dien hoezem niet vermurwen door myn smeeken?
 Hoogmoedige, zie toe! veracht my, en versmaâ
 Het ryk van myne hand; volg uwe liefde na.
 Maar gy hebt myne wraak te duchten al uw leeven.
 'k Word in myn yver door een woedend vuur gedreeven.
 Gustavus, zo gy u hier niet gezeggen laat,
 Zo wacht de werking van myn fieren toorn en haat....
 Maar zacht, myn ziel! zou ik dien trotsen niet verwinnen?
 Dat heerlyk weezen speelt in myn ontroerde zinnen.
 Ach myn vertrouwde! 'k voel dat hy myn hert bezit.
 Begreep hy myne reën? bemerkte hy het pit
 Van myne meening wel? ey zeg, had hy zyn oogen
 Naar myn gezigt gewend, of van my afgetoogen?
 Was zyn gelaat ontsteld? bespeurde ge in zyn oog
 Wel 't allerminste blyk, dat ik zyn ziel bewoog?
 Spreek, Colombina; spreek; ontdek my uw gedachten.
 Heb ik de Liefde van dien Prins wel ooyt te wachten?

COLOMBINA.

Wie kan den luyfter van uw schoonheyd tegenstaan?

Val deezen held, Mevrouw, met alle uw gaaven aan.
 Ja laat somtyds het vócht uyt uw schoone oogen leeken,
 Om dat verfteend gemoed te murwen en te weeken.
 Of pynig zyne ziel, en fcheur zyn hoop aan twee,
 En stort hem in een poel van dood'lyk herte wee:
 Verdelg rondom hem heen zyn vrienden en bekenden:
 Opdat hy eyndelyk zich nergens weet te wenden
 Dan in uw armen, en, geperst door zyn verdriet,
 Geen hoop meer overig, als in uw liefde, ziet.

ZIGIBRIDE.

Ja 'k zal myn gaaven en gezag te faam vereenen.
 De glans van myn gelaat is noch niet gansch verdweenen.
 Ik bloey noch in de jeugd, en leeve in dertelheyd.
 De zachte luyfter, die op myne kaaken leyd,
 Moet zich op 't krachtigste in Gustavus oog verspreyden;
 Om hem alzoó tot myn begeerte te bereyden.
 't Is beter, alles tot myn troost en hulp gewaagd,
 Als stil en te vergeefs in eenzaamheyd geklaagd.
 Ik gaa den vorst door list eerst tot myn heyl beweegen.
 En als ik hem tot hulp heb op myn zy gekreegen,
 Zo moet zyn dochter door een flinkfche streek van kant;
 En dan Christina opden Deenschen troon geplant.
 Myn hand moet hier de spil, daar 't al om loopt, zoo
 draaijen,
 Dat ik de vruchten van myn arbeyd wis kan maayen.
 Kom laat ons gaan. De tyd, die alles openbaard,
 Heeft licht tot myne vreugd een gunstig uur bewaard.
 En, om dien krygsheld tot myn wil en lust te brengen,
 Zal ik de listen en het vleyen t'zaamen mengen.

Eynde van het Derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

GUSTAVUS, ERIK.

IK zweer 't u, Erik: ja, nu zal de donderflag
De Deenen treffen, en Gustavus deezen dag
Den Scepter zwaayen; of in bloed en vuur versmooren.
Gantsch Zweeden heeft my dan tot Koning uytgekooren?

ERIK.

Gelyk gy hoort, myn Heer. elk schaatert in 't geluyd,
En roept Gustavus voor zyn Opperheerscher uyt.

GUSTAVUS.

(men?

Wel, zeg my, door wat weg zal 't krygsvolk binnen koo-

ERIK.

Zoo van de landzy, als in schuyten langs de stroomen,
En 't magtig leeger, door een eed'le hoop gevleyd,
Rukt met zyn standaards voort; ja blaakt van moedigheyd,
Om u, met hun Princes, op deezen troon te beuren.
Kom nu, Gustavus, kom, verban het ydel treuren.
De hemel licht u toe, en wyft u met de hand
Een wiffen bystand aan, tot troost van 't vaderland.
't Is tyd, uw heldenbloed voor 't Koningryk te waagen.
De nacht verdwynt reeds, en 't begint in 't Oost te daagen.

GUSTAVUS.

't Is waar; de tyd genaakt. wel aan, myn vriend, gaa heen
En wil den vyand met het staal voor de oogen treên.
Ik volg u op het spoor... maar'k voel myn bloed ontioeren.

ERIK.

Door wien laatge uwen geest nu wederom vervoeren?
Denk aan uw pligt, aan volk, aan rykskroon en aan staf!
Wreek uwen vader, Prins; of volg hem in het graf!

GUSTAVUS.

Gaa, doe als 't is gezeyd, myn vriend: en wil niets spaaren,
Om

Om deezen dag de kroon te zetten op myn hairen.

ERIK.

Ik gaa. 't aankomend licht verkwikke met zyn glans
Het frissche lauwergroen van uwen glory-krans.
Vaar wel...

Christiërnus al peynzende uyt.

Maar zacht! wat's dit? wel hoe! wat zal dit weezen?

GUSTAVUS.

Het is de Koning. vlieg, vlieg Erik, wil niet vreezen,
Breng in der yl alom de krygsliën in 't geweer.

T W E E D E T O O N E E L.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, LYFWACHT.

GUSTAVUS.

W At zorg, wat kommer trekt u uyt de rust, myn Heer?

CHRISTIËRNUS.

En gy Gustavus, wat zweeft u door uw gedachten?
Wie zou u hier zoo vroeg in deeze zaal verwachten!

GUSTAVUS.

Ik was vol onrust; en myn hert heeft deezen nacht
't Bevel des Konings met meer oordeel overdacht.

CHRISTIËRNUS, *al gaande.* (ren!

Verschrikk'lyk denkbeeld, dat myn ruste kwaamt verstoof-
Afschuw'lyk monster! wat gedrogt heeft u gebooren?

Gy heltsche furien, met uw vergrimden haat,
En naare schimmen! zegt, wat strooyd gy hier voor zaad?

GUSTAVUS.

» Hoe? zou hy het geheym van onzen aanslag weeten?

» Is dan het noodlot nu zoo fel op ons gebeeten?

» Wil my de hemel, in zyn gramschap, nederflaan!

» En moet myn vaderland tot in den grond vergaan!

CHRISTIËRNUS.

Wat zegt Gustavus? en wat voert zyn tong voor reden?

GUSTAVUS.

'k Ben ongerust, myn Heer, om uw bekommerdheden.

58 G U S T A V U S D E E E R S T E ,

Wat deert den Koning? en wat heeft zyn hert ontroerd?

C H R I S T I È R N U S .

'k Schrik voor dien Leeuwenkop, die op myn rykskroon loert,

En dien Stokholm, tot myn bederf, heeft uitgekooren.

Heeft Christiërnus dan zyn hoog gezag verlooren?

Durft zulk een schrikdier my, my dreygen met de dood,

My, voor wiens oorlogsmagt de Noordiche weereld vlood?

G U S T A V U S .

Wat voor een monfter kan uw heldenboezem klemmen,

't Geen gy niet vaardig met uw handen kunt betemmen?

Waar is die groote moed die uwe borst bezat?

Heeft nu de vrees den Vorst in zyne ziel gevat?

C H R I S T I È R N U S .

Nooyt zag men myne ziel door laffe vrees bedwingen.

Maar 'k voel een zwakke zorg in myne herffens dringen.

Een bange droom heeft myn geruft gemoed ontroerd,

En door een naare schim geteysterd en vervoerd.

't Schynd dat de ziel somwyl de weereld door gaat weyden,

Wanneer het lichaam slaapt; en zy langs bosch en heyden

Al speelend zich vermaakt, om zoo te zien al 't geen

Dat hier gebeuren kan op 'trond, dat wy betreên.

Ik zag een fellen Leeuw, met opgestooke maanen,

De wapens scheuren van myn goude zegevaanen,

Op mynen standaard treên, en 't Deensche pronkgewaad,

Waarmede ik vaak verschyn, verscheuren langs de straat.

Myn helden vlooden voor dit schrikkelyke woeden,

En elk was driftig om zyn leeven te behoeden.

De vrees beneep hen in het dringen van de nood,

En dreef hen angstig, door een bloedstroom, naar de vloot.

Christina, my zoo waard, met tranen op de wangen,

Wierd door dit schrikdier met een min'lyk oog ontfangen,

En in een prachtig kleed gebragt tot aan het strand.

Die droom ontftelt my 't hert, beroert my het verstand.

'k Geloof, dat in dit hof een Leeuw legt opgeslooten,

Die my verraaderlyk zoekt door de borst te stooren.

Ribergus, tegen my gekant, heeft veel misdaan,

En

En Zwedens ryksprinces, al wat zy doet, geraên.
Maar 'k zal dien Raadsman dit doen niet zyn bloed betaa-
len.

Ik zocht hem, door myn gunst, uyt de armoede op te haalen,
En in een hoogen stand te brengen: maar nu zal
De wraak hem treffen, en hy smooren in zyn val.
'k Wil niet, dat iemand my zal om genade smeeken,
GUSTAVUS.

Ik bid, myn Heer, wil u niet al te vaardig wreeken.
Gy zult de Ryksprinces doen sterven in haar druk.
Zy sterft gewis, na dat rampzalig ongeluk.
CHRISTIËRNUS.

Gustavus, 't is vergeefs, wil vry uw tong bedwingen.
Het staal zal hier wel haast in andre boezems dringen.
Daar komt myn dochter. hoe? wat maakt haar dus ontsteld?

DERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes der Deenen, verbaasd uyt. LYFWACHT.

CHRISTINA.
Myn waardé vader! ach! wat is het dat u kwelt?
En door wat onrust zyt gy uyt uw slaap gesteege?
De droefheyd fluyt myn borst, en maakt myn hert verlee-
gen.

'k Zie alles hier in roer. wat zyn de reên, myn Heer?

CHRISTIËRNUS.

Christina, zet uw zorg en bange vrees ter neer:
Ik heb den Raad door myn bevel by een doen komen.
Gantsch Zweden zal eerlang in bloed en traanen stroomen,
Indien men myn gezag hier niet eerbiedig eert.
Gy ook, Gustavus, zie wie wettig hier regeert:
En leer voor't Opperhoofd der Noordsche Ryken duyken;
Dat anders magt heeft, om uw vleugelen te snuyken.

VIERDE TOONEEL.

GUSTAVUS, CHRISTINA *Princes der Deenen.*

MERKT nu eens recht, Princes, wat my te wachten staat
Van 's konings grimmigheyd, en toemeloozen haat.

CHRISTINA.

Wat wil de koning? ach!

GUSTAVUS.

Dat kan men ras bespeuren.
Maar gy zult, licht te laat, de uytwerkingen betreuren,
Wyl ik de Zweeden volg, en ding naar 't koninkryk.
Myn vaders schim eyscht wraak; en zyn mishandeld lyk
Zucht in de doodbus noch, en noopt zyn zoon met spoooren.

CHRISTINA.

Zult gy de kling dan in myn vaders boezem booren?
Verban dat opzet, Prins! ter gunst van myne min;
Ruk deeze razerny uyt uw verwarden zin...
Daar is Christina.

VYFDE TOONEEL.

GUSTAVUS, CHRISTINA *Princes der Zweeden,*
CHRISTINA *Princes der Deenen.*CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

KOM, Princes! kom help my smeeken.
Gustavus wil verwoed myn vaders borst doorsteeken.
Bevryd den koning, ach! behoed hem voor de dood.

GUSTAVUS.

Ontroer u niet, Princes! uw vader heeft geen nood.
De hemel zal hem om uw deugd en liefde spaaren.
Wil uw ontiteldheyd wat neerzetten en bedaaren.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Wat hoor ik? ach Gustaaf! ik bid u, laat u raân.

Hoor

Hoor naar myn smeeken toch, en zie myn traanen aan.
 Wat wilt gy doen, myn Heer? wat kunt gy toch beginnen?
 Wees, wees omzigtig, en beteugel uwe zinnen.
 Wie heeft dus 't hof ontroerd? 'k zie yder ongerufft.
 Ik hoop, en vrees. kom Prins, maak my 't geheym bewuft.

GUSTAVUS.

Wel hoor, Princes: 't is tyd, ik zal het u ontdekken.
 Wil nu Gustavus in zyn wraak tot hulp verftrekken.
 Ontroer zyn ziel niet door uw klagten en geweën.
 Hy moet heldhaftig op den Zweedfchen ryksftoel treên,
 Of deezen dag in bloed met duizenden verfmooëren.
 Ja, deeze tyd, dit uur, is hier toe uytgekooren.
 Het gantsche Ryk ftaat reeds geharnaft in het ftaal,
 En baant met kracht het fpoor tot myne zegepraal.
 Stokholm grypt naar geweer, en krielt van Razernyen.
 Men ziet de Vryheyd van het blaauw gewelfiel glyen
 In eene wolk; zy blaaft een vuur in yders hert:
 En ftreeft vol heldenmoed, genoopt door haare fmert,
 Langs alle ftraaten, om de wreedheyd te braveeren.

Tegen de Deenfche Princes.

Ontftel u niet, Princes: Gustavus zal regeeren.
 Zyn veynzery is uyt. uw vader moet van hier.
 Een eed'le heldendeugd maakt my den boezem fier;
 En aarde en hemel geeft my 't wreekend zwaard in handen,
 Terwyl het Zweedfch gemeen zich kronkelt uyt de banden.
 Ja de oude luyfter van den koninklyken ftaat
 Wet myne dapperheyd, en voedt myn toorn en haat.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Wel, cier uw heldendeugd met purpere gewaaden,
 En dek uw jeugdig hoofd met frifche lauwerbladen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Gaa, gaa, Gustavus, breek de banden van 't geweld:
 Vergruys de ketenen der flaverny, myn held!
 Styg op den Gotschen troon, en wil onze Ouders wreeken.
 Denk dat Vorft Stenon 't ftaal is in de borft gefteeken;
 Dat al den adel, al het koninklyk geflacht,
 Uyt enk'le wreedheyd, is rampzalig omgebragt.

Wil

62 GUSTAVUS DE EERSTE,

Wil dees vervallen staat door uwe hand herstellen,
En, wat u tegenstreeft, heldhaftig nedervellen.
Steun op uw deugd, uw kling, en uw gerechtigheid!

GUSTAVUS.

Princes, 't is alles tot dit groote werk bereyd.

Tegen de Deensche Princes.

Doch ik zal in myn wraak alom barmhertig weezen.
Uw vader heeft de dood van my hier niet te vreezen.
Stel u geruft! men zal, maar met een eed'len moed,
De smaad afwasschen van ons koninklyke bloed.
Kom, lieffelyk geluk! my met uw gunst bestraalen,
Doet uwen zegen op Gustavus nederdaalen,
Geef my een uytkomst naar myn wensch, naar mynen zin:
Of voer my, vol van roem, ten open hemel in! . . .
Maar'k zie den Vorst. hy schynt bezorgd, en vol gedachten.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Vlie, vlie, Gustavus! wil myn vader niet verwachten.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Hy schynt geheel vergramd. myn Prins! ik bid u, vlucht!

GUSTAVUS.

Princessen, houd u stil, zyt niet te zeer beducht.
Hy nadert.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Ach! ik vrees.

ZESDE TOONEEL.

CHRISTIERNUS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes der Zweeden, CHRISTINA Princes der Deenen,
FREDRIK, LYFWACHT.

CHRISTIERNUS.

Zult gy in 't eynde buygen,
En al te zaamen my gehoorzaamheid betuygen?
Of moet ik toonen, wat myn koninklyk gezag,
Als my gehoorzaamheid geweygerd wordt, vermag?
Hoe! antwoord niemand my? Gustaaf, wil u bedenken,
En

En wacht u, myn gebod, en uwen pligt, te krenken.

GUSTAVUS.

Wat wil de koning dat ik hier op zeggen zal?

CHRISTIËRNUŠ.

Wat gy beslooten hebt, uw heyl, of ongeval.

Zal Prins Gustavus op den Zweedschen Rykstroon treden

Met myne dochter?

GUSTAVUS.

Hoor, ey hoor naar myne reden.

Ik min uw Dochter, ja: dat heerelyk gelaat

Verdooft het gloeyend vuur van myn ontstookten haat,

En doet my 't grootste deel van myne smaad vergeeten.

Myn Vaders hebben eer op deezen troon gezeten:

Maar is hun ooyt, myn Heer, een koninklyke wet

Van Deensche Meesters, in hun heerschen, voorgezet?

Ik kan den luyfter van myn stamboom niet onteeren:

Indien gy wilt, dat ik de Zweeden zal regeeren,

Zo staa my de Oppermagt, met al haar Rechten, af,

En niet een slaafschen, voor een koninklyken staf.

CHRISTIËRNUŠ.

Ik voel het bloed, van toorn, in al myne ad'ren zieden.

Nu gy, myn dochter! wilt gy mede dus gebieden?

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Ik eer myn Vader, en ik leef naar zyn geboôn.

Ey schenk aan deezen held een vrye konings kroon.

Hy zal u eeuwig voor die deugd en gunst beminnen.

Laat toch de gramschap niet vermeesteren uw zinnen.

CHRISTIËRNUŠ, *bytende van spyt op zyn lippen.*

En gy, Princes, zult gy myn wensch en lust voldoen?

Zult gy myn teed're min, met uwe weêrmin, voên,

En als myn koningin het Deensche Ryk regeeren?

Of zult gy mede my op 't smaadelykif braveeren?

CHRISTINA *Pr. der Zweeden.*

Men ziet, tot in den grond, wat uw gemoed bezit.

Ik ken uw listen, en besef uw oogwenit.

Maar, Vorst, het aardryk zal zich eer in 't rond beroeren,

Eer ik my, door geweld of staatzucht, laat vervoeren.

CHRIS-

CHRISTIËRNUS.

'k Weet, welk een Raadsman dat u allen sterkt en styft;
 Door wiens bestiering gy t'zaam zoo hardnekkig blyft.
 Ik, zie uw trotsheyd: gy, ziet hoe ik my kan wreken.
 O spyt!

Tegen Frederik.

Gaa heen, en wil Ribergus fluks doorsteeken.
 Breng myne dochter in haar kamer. zoek dan voort
 Naar Erik; 'k wil dat gy hem aanstonds mee doorboord.
 Ik raas van tooren. gaa.

*Frederik grypt de Deensche Princes
 by de hand: Gustavus zoekt hem
 te stuyten.*

GUSTAVUS.

Ach Vorst! herroep die woorden:
 En laat Ribergus niet in uwe gramschap moorden.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Myn vader! ach Gustaaf!

CHRISTIËRNUS.

Vertrek, myn boezem kookt,
 En 't hert word door dat vuur in volle vlam gestookt.

GUSTAVUS, *Frederik weerhoudende.*

Wyk Fred'rik! laat haar gaan.

*Terwyl Gustavus Frederik weerhoudt,
 gaan twee van de Lyfwacht met
 Christina weg: waar op Frederik
 volgt.*

CHRISTIËRNUS.

Wat wil Gustaaf beginnen?

ZEVENDÉ TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, GUSTAVUS, CHRISTINA
Princes der Zweeden. LYFWACHT.

IK bid, myn heer, ik bid; laat u toch overwinnen.

CHRIS

CHRISTIËRNUŠ.

O neen: ik wil beziën, of gy my allen zult
Zoo trots verachten, en braveeren myn geduld.

Tegen Christina.

Noch deezen dag zult gy met Prins Gustavus bukken,
Of ik zal hem de kling mede in de borst doen drukken.
Bereyd u beyde. Klim met my op mynen troon,
Princes. En gy, Gustaaf, aanvaard den naam van zoon
Van Christiërnus; of gy zult dees dag noch sterven.

GUSTAVUS.

Ik weet, de Koning kan my, als hy wil, bederven.
Myn dood staat in uw magt. Vaar wel! ik zal gaan zien;
Wat ik kan doen, om uw oplopendhejd te ontvlien.
„ De Hemel, hoop ik, zal dien woesten storm eens draayen.
„ En doen een zwoelder wind aan Baltis oever waayen.

ACHTSTE TOONEEL.

CHRISTIËRNUŠ, CHRISTINA *Pr. der Zweden;*
LYFWACHT.

R CHRISTINA, *in een bitter gemoed.*
Ampzalige Gustaaf! Ribergus! wreede dood!
Kom aarde, spalk u op, en zwelg my in uw schoot.
O hemel! myne ziel is gantsch van vrees beneepen,
En moet de ketens van haar noodlot na zich sleepen.
Waar wend, of keer ik my? het hert is my beklemd;
En al het bloed schynt in myn aderen gestremd.
Ach Christiërnus! ach! wat zal my overkoomen?
Ik zie een zee van bloed rondom my heene stroomen?

CHRISTIËRNUŠ.

Bedaar, Princes, bedaar, en maatig uwen druk,
Gy zelf zyt oorzaak van uw ramp en ongeluk.
Maak eens een eynde, my dus trots te wederstreeven,
Ik heb u, tot beraad, noch deezen dag gegeven.
Die zich voor d'avondstond niet naar myn wil bereyd,
Die wachte vry het loon van zyn hardnekkighejd....
Wat zegt de Veldheer? hoe?

NEGENDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, CHRISTINA *Pr. der Zweeden*,
TOBERINUS, LYFWACHT.

M TOBERINUS.

Myn Heer, een naar gerucht,
Een woest gerommel vliegt al brommend door de lucht.
Het krygspaad word getoomd, en slaat zyn Ruyter gade.
De Zweedschen Adel pronkt in rooden praalgewaade.
'k Besef niet recht, myn Heer, wat dat dit werden zal.
Doch 't schynt naar oproer: dies vrugt ik voor ongeval.

CHRISTIËRNUS.

Hoe, Toberinus? hoe? kan dit wel mooglyk weezen?
Doet u een wild geraas van woeste stemmen vreezen?
U, die in vuur en damp, op 't bloedig veld, wel eer
Den vyand afwachte op de punt van uw geweer.
Gaa met myn krygslien om den voortgang te beletten,
En wil dat ondiër, in zyn eersten loop, verpletten.
Zoo iemand weer bied, wie 't ook zy, op markt of straat,
Zoo koel op hem uw moed, en straf hem voor 't verraad.
Maar daar komt Frederik: wil noch een weynig wachten.
Hoe werd myn ziel geprangd van duizenden gedachten!

TIENDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, CHRISTINA *Pr. der Zweeden*,
TOBERINUS, FREDERIK, LYFWACHT.

M FREDERIK.
Myn Heer, 'k heb uw bevel, naar mynen pligt, be-
tracht,

En Graaf Ribergus in zyn kamer omgebracht.

Christina schrikt en weent.

Maar 't raazende gemeen vliegt dol door alle straten,
En werpt met steenen op uw moedige soldaaten.

Zy

HERSTELLER VAN ZWEDEN. 67

Zy snyden alles af. Stokholm steekt zich in 't staal,
En al de weereld eyscht Gustavus zegepraal;
Ja blinkt in wapenen, om hem ten troon te voeren.

CHRISTIËRNUS.

Gaa Toberinus, wil hun Razerny besnoeren,
Zoek naar Gustavus, en breng hem zoo aanstonds hier;

TOBERINUS.

'k Zal uw bevel voldoen.

ELFDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, CHRISTINA, FREDERIK;
LYFWACHT.

D CHRISTIËRNUS.

Maar komt dat monsterdier!

O naare droom! Maar Prins! ik zweer dat gy dit woeden
Op myn vermogen, zult met uwe dood vergoeden.
Waar schuyt Graaf Erik? zeg.

FREDERIK.

Myn Heer, tot ons verdriet

Zoo vonden wy dien Graaf, waar dat wy zochten, niet.

CHRISTIËRNUS, *peynst een weynig.*

Gaa, wil straks iemand naar myn vloot en 't leger zenden:
En zeg den Veldheer, dat hy al myn oorlogs benden
Het harnas aangespe, en voorzie van hun geweer.
Ruk al wat weerstand bied met yz're vuyften neer,
En doe myn grimmigheid, door bloed en moord bedaaren.

TWAALFDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, CHRISTINA, LYFWACHT.

CHRISTINA.

O Hemel! wil de deugd voor het geweld bewaaren!
Gantsch Zweeden davert, en ontzet zich in het rond
Om my ellendige. de smert heeft my gewond,

En beukt myn ted're ziel met duyzend bitt're slagen:
Ach! vind de Vorst zyn vreugd in eeuwig my te plaagen?

CHRISTIËRNUS.

O nēen princes! gy kunt in deeze bange nood
Gustaaf behoeden, en bevryden van de dood.
Volg myn begeerte: zoolyft deeze Prinsin 't leeven.
En doet gy 't niet; zoo zult g' hem zelf den doodsteeck
geeven.

Dies zie wel toe, en houd uw herte buyten schuld.
Ik hoop dat gy dees dag u nog beraaden zult,
En my niet dwingen, op het felst myn leed te wreken.
Kom gaanwe maar wat nu?

DE RTIENDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, CHRISTINA, ZIGIBRIDE,
COLOMBINA, LYFWACHT.

ZIGIBRIDE.

Gustavus is gewecken,
En, van den adeldom verzeld, op 't briesschend paard
De Hofpoort uitgerecē. Hy zwaayde 't schitt' rend zwaard,
En dreygde, fier van moed, het alles te verdelgen:
Nu moet de Zweedsche grond het Zweedsche bloed ver-
zwelgen,

Wyl hier een muytend vuur zit in het algemeen.
Vervul de dunne lucht met klagten noch geween,
Maar zaay geweld en moord, en maay een oogst van lyken
En wil uw zegevaan in dit gevaar niet stryken.

stil tegen Christiërnus.

- „ Doch zyt voorzigtig, en bedwing uw moedig hert,
„ Opdat de Prins Gustaaf daar door behouden werd:
„ Want met zyn leeven kunt gy 't al te boven komen,
„ De † Zweedsche wrevel, en haar trotsen aard, betoomen.
† *wyft op Christina.*

CHRISTIËRNUS.

Het koude Noorden beeve, en sidder! 'k zal dit uur

Een

Een gantsche zee van bloed doen stroomen op het vuur
 Van deeze muftery. niets zal myn wraak ontvluchten.
 Laat weeuw' en weez' vry om haar mans en vaders zuch-
 ten :

't Is my alleens. myn vuyft zal alles nederflaan ,
 Eer dat myn fiere toorn zal wyken of vergaan.
 Gustavus zal , naar 'k meen , zyn doelwit niet befchieten ,
 Of 'k zal op u de maat van mynen toorn uytgieten.
 Doch hoor eens toe , en merk , op 't geen ik zeggen zal.
 Stort hier u zelve in geen grooter ongeval ,
 En weyger my niet meer my weder te beminnen.
 Week uw verfteende borft , en buyg uw ftyve zinnen ;
 Of gy zult hier (ik zweer 't) bevorderen uw ftraf.
 Verkies den troon , of daal op deezen dag in 't graf.
 Strook vry uw ziel , en vley u zelve in uw gedachten :
 Wil uw Gustavus vry als Koning hier verwachten.
 Maar weet , dat ik u noch op heden zal doen zien ,
 Dat niemand , zelf niet hy , myn wraakzwaard kan ont-
 vlien.

Ik zal de Razerny der Zweeden wel bedwingen ,
 Al zou ik zelf het ftaal hem in den boezem dringen.
 Gaa heen , hardnekkige ! naar uw vertrek ; gaa heen ,
 Stort daar uw traanen , en voldoe daar uw gewezen.
 Gy Fred'rik , ley haar weg : en leg dan zeven benden
 In dit paleys : ik zal u haaft meer hulpe zenden.

VEERTIENDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, ZIGIBRIDE, COLOMBINA,
 LYFWAcht.

ZIGIBRIDE.

ZY blyft verhard , myn Heer ; en wil haar trots niet
 buygen.
 Dies moet gy haar geen gunft of liefde meer betuygen ;
 Maardwingen met geweld : volg uwen zin en luft.

70 GUSTAVUS DE EERSTE;

Verander van gelaar by haar; zoek uwe rust,
In 't onverzetbaar kwaad gerechten loon te schaffen.

CHRISTIËR NUS.

Ja, 'k zal met zwaard en vuur die snoode muymers straffen.

Voeg u by my, Mevrouw; en wil, in deezen staat,

Myn ziel versterken door uw hulpe en wyzen raad.

't Is tyd, dies laat ons gaan. Stokholm zal zyne daken

Haast door het bliksemvuur van myne wraak zien blaau-
ken.

Eynde van het vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

CHRISTIËRNUŠ, ZIGIBRIDE, COLOMBINA,
LYFWACHT.

IK vrees, myn Heer.

ZIGIBRIDE.

CHRISTIËRNUŠ.

Wat reën? Gustavus wykt, en moet
Zich overgeeven, of versmooren in zyn bloed.
'k Zal dien hoogmoedigen, aan mynen zegewagen
Als slaaf gekluytend, noch de keetenen doen draagen.
Zou hier een handvol volks, een schuym van boeven, my
Bravceren in 't gezigt, en in hun razerny
Myn aanzien hoonen? Neen. 'k heb alles in myn handen.
De Zweedsche Ryksprinces is, algy weet, in banden,
En zal met my den troon beklimmen of vergaan.
Aan haar zal ik myn toorn maar daar komt Fred'rik aan.

TWEDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUŠ, ZIGIBRIDE, FREDERIK,
COLOMBINA, LYFWACHT.

Geluk loopt in de Stad, myn Heer, uw krygslien
tegen.

FREDERIK.

De Deenen deynzen, en wanhoopen van den zegen.
't Beeft al, en siddert voor Gustaaf: zyn blinkend itaal
Hoopt bergen op van doôn. de dood vliegt, naar en vaal,
Door alle straaten, en verslind geheele benden.

ZIGIBRIDE.

Waar zal dit onweer zich ten laatste heene wenden?

FREDERIK.

Mevrouw, dit 's 't noch niet al van 't geen men hoort en
weet.

72 GUSTAVUS DE EERSTE,

Helaas, myn Heer! ik ben bekommerd voor uw leed.
Uw dappre Veldheer heeft zyn grootſche ziel gegeven.
Gustaaf heeft hem doorboord, en bragt hem om het lee-
ven.

Die Graaf, die zoo veel roem op 't aardryk heeft behaald,
Die heldre zon, zoo vol van glans, is neer gedaald.

CHRISTIËRNU S.

Wat doet myn Leger dan?

FREDERIK.

Dat zietmen binnen komen.

CHRISTIËRNU S.

Zoo zal een zee van bloed door alle ſtraaten ſtroomen . . .
Weerbarſtig noodlot! hoe? rukt gy dan, tot myn ſtraf,
Den ſchoonſten luyſterſteen van myne rykſkroon af?
Moest Toberinus voor dien trotsen vyand buygen?
Moest ook de Zweedſche grond dat dierbaar bloed in zuy-
gen?

Wel aan! my komt de wraak. ik zal met deeze hand
Een oogſt van dooden, in het midden van den brand,
Zyn eed'le ſchim ten zoen, door alle wyken maayen,
Om zoo zyn heldenziel in de eeuwigheid te paayen.
Ga, Fred'rik, breng alom myn benden in 'tgeweer,
En keer dan weder hier.

FREDERIK.

Ik volg uw laſt, myn Heer.

DERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNU S, ZIGIBRIDE, COLOMBINA,
LYFWACHT.

CHRISTIËRNU S.

EY laat Gustavus in zyn razerny wat ſtoffen
En ſnorken: gy zult hem wel haalt zien nederploffen.

ZIGIBRIDE.

Spaar toch den Prins; wyl gy door 't leeven van dien held,
U met meer zekerheid in deezen zetel ſtelt.

Gy kunt met zulken zoon de Zweeden best regeeren.
 Om deeze deugd, myn Heer, zal u de vyand eeren.
 Stort uw grootmoedig hert deez' raad voorzigtig in,
 En blyf dus meester van het ryk, en van uw min.

CHRISTIËRNUS.

Dees bede kunt gy licht, mevrouw, van my verwerven:
 Maar 'k zweer daar tegen, dat Christina dan zal sterven,
 Indien 't geval my hier de nederlaag bereyd.
 En gy, toon my daar toe uw bystand en beleyd.

ZIGIBRIDE.

Met vreugd zal ik haar dan het staal de borst indryven:
 En, om die redenen, zal ik alhier verblyven.
 Stel u gerust, myn Heer. zy zou, in bruyds gewaad,
 Ons anders hier ten spyt braveeren, in haar haat.
 Het leeven van Gustaaf zal haar een doodsteek weezen.

CHRISTIËRNUS.

Gy maakt myn ziel gerust. dit steltme buyten vreezen,
 Die trotsle muyster zal my eeren of vergaan.

ZIGIBRIDE.

Wil, zonder overleg, in 't straffen niets bestaan.
 Ik zie daar Frederik. hy schynt....

CHRISTIËRNUS.

Zacht! hoor hem spreken.

VIERDE TOONEEL.

CHRISTIËRNUS, ZIGIBRIDE, FREDERIK,
 COLOMBINA, LYFWACHT.

FREDERIK.

MYn Heer, 't is nu de tyd om uwe smaad te wree-
 ken,

Het leger nadert ons, en trekt reeds in de Stad.

Uw afgematte volk heeft weder moed gevat.

Men werpt het vuur alom in huizen, en op daken;

Om een afwending voor de vyanden te maaken.

De vrouwen steeken 't hoofd in angst ten veynster uyt,

74 GUSTAVUS DE EERSTE;

En slaan de dunne lucht met weenend klaaggeluyd.

Doch 't Zweedsche volk trekt meê met duyzenden naar binnen,

Om van de landzy langs de straaten plaats te winnen.

CHRISTIËRNUS, *peynst een weynig.*

Vaar wel, Mevrouw: 't is tyd. Doe als ik heb belaft.

Gy Fred'rik, zie wel toe, en volg alhier haar last.

Ga maar een oogenblik met my; en wil dan keeren.

Ik moet gaan zien, wie hier door 't staal zal triomfeeren.

Sterk my, myn oude deugd! en slaa, met eenen slag,

Den Gotfchen waan ter neer! zoo wreek ik my dees dag.

VYFDE TOONEEL.

ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

NU, Colombina, nu is 't al in myn vermogen.

't Is nu myn tyd. Ik ben van blydschap opgetoogen.

De min heeft my vervoerd: de liefde noopt my aan

Tot vreugd: al wat hier is moet my ten dienste staan.

Myn schrandrheyd bragt vaak het Noorden in beroeren,

Vlocht gantsche Ryken aan Vorst Christiërnus snoeren,

En bond de Zweeden aan zyn trotsche heerschappy.

Nu staa ik naar de kroon, en eysch het Ryk voor my,

Om daar Gustavus, als een Koning, in te zetten.

Geen Vorst, hoe groot van magt, zal my dit werk belet-
ten.

COLOMBINA.

Wat heeft uw schrandre geest dan tot uw heyl bedacht.

ZIGIBRIDE.

Gy merkt, de Koning is aan myne zy gebragt,

En ik heb het bevel om zyn verlies te wreeken:

Ja; 'k moet Christina, als Gustaaf verwint, doorsteeken.

Dit weet gy alles. Maar, daar moet 'er meer van kant.

Zyn dochter moet met een verteeren in den brand.

En Fred'rik, die hier blyft, zal bey dees Konings telgen

Te

HERSTELLER VAN ZWEDEN. 79

Te zaamen door het vuur, tot nietige afch verdelgen;
En doen haar beyde dus onweetende vergaan.
Gy schrikt? wel hoor het eynd. wil niet verwonderd staan.

COLOMBINA.

Ik vrees dat Frederik dat eynd'lyk zal verkonden.

ZIGIBRIDE.

Wat vreeft gy? myne list fluyt aller menschen monden.
De moord moet hem verhit mede op den boezem treên,
En zenden hem, met haar, bedekt ter helle heen.

Zy wenkt, waarop de tafel met de goude Konings Kelk, te vooren belast, gebragt word.

Dees toebereyde Kelk zal Frederik doen sneeven.
Tot myn verzekering moet hy niet langer leeven,
Dan tot het oogenblik dat alles staat in brand.
Hy zal dien drank, in schyn van gunst, uyt myne hand
Ontfangen, als hy komt om d'aanflag uyt te voeren.
Wil u op dit gezigt in 't minste niet ontroeren.
Het moet zoo zyn.

COLOMBINA.

O neen: 'k ben op uw doen geruft.
Van overlang is my uw schranderheyd bewuft.
Maar hoe zult gy Gustaaf tot uwen lust verkrygen?

ZIGIBRIDE.

Ik zal die hoogte door beleyd te boven stygen,
En door myn listigheyd zyn vrienden doen vergaan.
Verwin hy: zoo bied ik hem 't Ryk der Deenen aan.
Men moet, door eerzucht, 't hoofd van zulken held doen
buygen,
En hem daar nevens steeds een teed're min betuygen.
Gy weet, hoe 't Ryksbestier door myne handen gaat;
Dat zelfs de Koning leeft naar myn geduchten raad.
Ik kan hem, als ik wil, van zynen zeetel rukken.
Die schoone roozen wenſcht, moetze uyt de doornen
plukken.

Maar daar komt Frederik. ontstel niet: houd u stil.
Hy is verbaast. hoor eens wat dat hy zeggen wil.

ZESDE TOONEEL.

ZIGIBRIDE, FREDERIK, COLOMBINA.

FREDERIK.
Mevrouw het fchynt, dat Prins Gustaaf zal zegepraalen.

Men ziet de moedigheid der Deenen nederdaalen.
 Des Konings Lyfwacht vecht uytzinnig, en omringt
 Den standaard, itopt den weg, fluyt zich in een, en dingt
 Noch naar de zeege: doch de fierheyd kan niet baaten.
 Dewyl het meefte volk hun vendelen verlaaten.

ZIGIBRIDE.

Wel aan dan, Frederik! fteek het paleys in brand,
 Slaa uwe klauwen in Gustavus ingewand,
 En wreek uw Koning. kom! wil nu niet langer wachten,
 Hoor naar geen weenen, noch erbarm u geener klagten.
 Denk, dat de Vorft begeert, dat men zyn wil voldoe.
 't Zal alles wel vergaan Keert gy te rug? wel hoe!
 Komt nu de laffe vrees uw driest gemoed bekruypen?
 Wat wil dit weezen? laat den fchrik niet binnen fluypen;
 Het loon volgt op de daad.

FREDERIK.

Ik bengereed, Mevrouw.
 De laft des Konings ftelt my buyten naberouw.
 Ik weet, hy wil het, dat men zyne fmaad zal wreeken.
 Maar ach! zyn dochter!

ZIGIBRIDE.

Wil uw hoofd daarmee niet breeken:
 Het is haar vaders wil. uw herte ontroer zich niet.
 Zy bragt zich zelve door Gustaaf in dit verdriet.
 Ik zweer u, by deez' dronk op Chriftiërnus leeven,
 Dat men u, na die daad, den Veldheers ftaf zal geeven.
Zy veynft te drinken.

Ontfang des Konings Kelk. 't gebruyk is u bewuft.

FREDERIK.

Opuw bevel, Mevrouw, ftelt zich myn ziel geruft.

ZEVENDE TOONEEL.

ZIGIBRIDE, COLOMBINA.

ZIGIBRIDE.

HY gaat. nu zullen wy het alles overwinnen.
 Wat doet men niet, als men teerhertig wil beminnen?
 In zoo veel misdaan word één misdaad licht verschoond.
 En, is de Koning door zyn nederlaag gehoond,
 De vrede zal zyn rouw in vreugde weer herstellen:
 Die weet den moordlust en de wraak heel licht te vellen.
 Nu nadere ik den Prins met lieffelyke reên,
 En stel zyn heldenziel door vleyery te vreên.
 Wie kan een schoone vrouw, die mint en smeekt, ver-
 achten?

Door zilte traanen, door wat uytgestorte klagten,
 En glinsterstraalen van onze oogen, gul en zoet,
 Ontsteeken wy de liefde in 't fierste heldenbloed.

COLOMBINA.

O ja, Mevrouw; hier moet de trotsheyd zelf voor stryken.
 Doch laat den Prins uw min en teed're drift niet blyken,
 Voor dat hy is onlast van kommer en verdriet,
 Opdat gy dus gewis uw oogenwit beschieet.
 Laat zoo de weereld steeds uw schrand'ren geest bemerken.
 Men moet de mistreên, die men kan begaan, beperken,
 En wel voorzigtig zyn, in 't geen men dus betracht.
 Die eed'le ziel is noch niet aan uw zy gebragt.
 Dies gaa met oordeel. . . . *Hier hoort men geraas.*

Maar, Mevrouw, wat wil dit weezen?

ZIGIBRIDE.

't Is nu de tyd niet om voor eenig kwaad te vreezen.
 Dat raazen zal gewis haar beyder eynde zyn.

COLOMBINA.

Het hert is my beklemd; ik ben vol angst en pyn;
 Myn ingewand ontroert, en al myn leeden beeven.

ZIGIBRIDE.

Schep moed! wy zullen 'tkwaad wel haast te boven stree-
 ven. Dies

78 GUSTAVUS DE EERSTE;

Dies schroom niet, Colombin

COLOMBINA.

Mevrouw, wy zyn verlooren.

ACHTSTE TOONEEL.

SFORCES, CHRISTINA *Pr. der Zweeden*, ZIGIBRIDE,
COLOMBINA, *Gevolg van Sforces.*

RAMPZALIG schepsel! tot ons aller ramp gebooren!
Afgryp'lyk monster! 'k zie de snoodste gruweldaan
Bezitten uw gemoed. waar wilt gy heene gaan?
Men heeft van Frederik (die voor ons aller oogen
Door uw vervloekte list de ziel heeft uytgespoogen)
Uw euveldaan gehoord. hy heeft uw doen gemeld. . . .
Daar is Gustavus zelf. Hoe? schrikt gy voor dien Held?

NEGENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA *Pr. der
Zweeden*, CHRISTINA *Pr. der Deenen*, ZIGIBRIDE,
COLOMBINA, *Gevolg van Gustavus en Sforces.*

IK voel een beek van vreugd door al myne ad'ren stroomen,

Wyl ge ongeschonde door het vuur zyt heen gekoomen.

De hemel heeft u door zyn wys bestier gered.

Maar gy, onzalig mensch! het zwaard is al gewet,

Dat u gerechte wraak ten boezem in zal dryven.

Verfoeylyke euveldaad! wie zal u recht beschryven?

Zigibride slaat haar oogen omhoog.

Zie vry den hemel met een veynzend weezen aan.

Zyn bliksem zal uw trots wel haast ter neder slaan.

ZIGIBRIDE.

Kan een verraader u tot zulke reden voeren?

Maar 'k zal, op deeze plaats en tyd, myn tong noch snoeren.
Heeft

Heeft Frederik den last van zynen Vorst betracht,
 En, door een snood berouw, zich zelve omgebracht;
 Dat kan myn zuivre ziel hier nimmer schuldig maaken.
 Ik voel myn boezem door uw harde woorden blaaken.
 Ik bid, myn Heer, dat gy my naar den Koning zend;
 Daar is myn teer gemoed een and're taal gewend.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Waar schuyt de waarheyd? en wie zal ons die ontdekken?

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Heb maar geduld: de tyd zal ons tot licht verftrekken.
 Den Hertog Sforces zyn haar gruwelen bekend.

SFORCES.

O ja: zoo haast de Vorst zich had van hier gewend,
 Besloot ik in myn hert zyn oogmerk te beletten,
 En, was het mooglyk, my daar tegen aan te zetten:
 Doch in een oogenblik zag ik het hof in vuur.
 't Verwilderde gemeen stooft op den steenen muur,
 Om door een stroom van vocht de vlammen af te weeren;
 En zooden voortgang van dien fellen gloed te keeren.
 Maar ach! myn tong bezwykt in 't verdere verhaal.
 De wanden sidden van deeze breede zaal,
 Om 't wreede gruwelstuk het geen ik moest aanschouwen!
 De Deensche Lyfwacht zocht myn yver te weerhouwen,
 Terwyl dat Frederik, in doodelyke pyn,
 Ten hemel uytriep: *ach! verdoemelyk fenyn!*
Hoe knaagt gy my de borst! wat heb ik ingedronken?
O Zigibride! wat hebt gy my ingeschonken.
Vlieg, Sforces, vlieg! en ruk Christina uyt de nood,
Ze is, met de Zweedsche praal, tot in 't gezigt der dood.
 Ik voelde een killen schrik door al myne ad'ren spreken:
 Fluks liet ik het vertrek met mokers op rammeyen,
 En vond, Princesen, u al tot de dood bereyd.

GUSTAVUS.

Den hemel zy gedankt voor uw voorzigtigheyd!
 Men zal van uwe deugd in Zweeden eeuwig waagen.
 De faam zal uwen roem tot aan de sterren draagen,
 En aarde en hemel u verciereu met een krans

80 GUSTAVUS DE EERSTE,

Die nooyt verwelken zal in zyn verheven glans.
Maar gy, ontmenfchte vrouw! de hertworm zal u knaagen,
Als gy, tot voorbeeld van de fnoode, uw ftrafzult draagen.

ZIGIBRIDE.

Wat hoor ik? Ach! myn hert word door den fpyt ver-
fcheurd?

't Is of de fteene wand om myne rampen treurt.
Een onbekende gloed vliegt door myn ingewanden.

GUSTAVUS, *tot het Gevolg.*

Men breng haar weg, en geef haar in des Konings handen.

ZIGIBRIDE.

Vaar wel, Gustavus! ach! ik zal in deezen ftaat
Doen, wat my mooglyk is, tot demping van uw haat.
,, Maar zwygt, myn lippen, zwygt! gy mogt u licht ver-
fpreken.
,, Kom, helschen afgrond! wil myn fmaad en fchande
wreken.

TIENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA, *Pr. der
Zweeden*, CHRISTINA *Pr. der Deenen*, *Gevolg.*

Z CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*
Zyt nu geruft, myn Heer; myn zuchten zyn verhoord.
Wil nu die fionkerfter, die uwe ziel bekoort,
Met haaren luyfter aan uw heldendaaden vlechten,
Om dus een ftaalen muur voor Zweeden op te rechten.
'k Ben met myn lot vernoegd, en met myn deel te vreên.
Ja 'k zal u vol van vreugd zien op den rykstroon treên:
Ga dan, beroemde Prins! uw heldenkruyt vercierien
Met palmen, myrteblaen, en eeuwig lauwrieren.

GUSTAVUS.

Houd op aanminnige! waar wordmen heen gevoerd,
Als ons een zachte drift de teed're borft ontroert!
Merk, Sforces! welk een beeld men u heeft opgedraagen;
Een ziel, vol waare deugd; een lichaam, vol behaagen.
Maar hoe? wat zie ik hier?

ELFDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA *Princes der Zweeden*, CHRISTINA *Princes der Deenen*, COLOMBINA *mishandeld vallende voor de Princes der Deenen op haar knien*, GEVOLG.

COLOMBINA.

EYlaas! myn hert dat beeft;
 'k Voel dat een doodsche schrik myn borst bevangen heeft.
 Ey my, Princes! ik bid, laat my genade ontfangen;
 Aanzie de tranen op myn bleekbestorven wangen.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen*.

Reys, en verhaal, wat heeft uw bange ziel ontroerd?

COLOMBINA.

Helaas! de ontsteltenis heeft my de spraak ontvoerd.
 Maar daar komt Erik: gy kunt alles van hem hooren.
 'k Had zonder hem gewis het levenslicht verlooren.

TWAALFDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SFORCES, CHRISTINA *Princes der Zweeden*, CHRISTINA *Princes der Deenen*, ERIK, COLOMBINA, GEVOLG.

UW lof, beroemde Held, klimt naar het starredak,
 En ciert uw braave deugd met d'eersten lauwertak,
 De jeugd zal eeuwig uw verheeven daaden kroonen,
 En d'ed'le Gotsche Leeuw uw dapperheid beloonen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden*.

De weêrld zal uw glans in goude vaarzen slaan,
 En eeuwig pronken met den luyfter van uw daan.
 Kom, wil de wonderen van deezen dag verhaalen.
 Meld ons 't gevecht, en Prins Gustavus zegepraalen.

Zoo draa als Toberyn wierd door zyn staal geveld,
 Boog alles voor de kling van deezen Oorlogsheld.
 De Zweedsche Schildleeuw vloog met open muyl en po-
 ten

De Deenen in 't gezicht: en al de strydbre looten
 Van d'Ouden Adel, daar de Castiljaan op praald,
 En daar de Catelaan vol roem is uyt gedaald,
 Braveerden het gevaar: dies moest de vyand hielen,
 En vluchten in den schoot van zyne waterkielen.
 Gustavus naam alleen sloeg hun den schrik in 't hert;
 De Deensche Koning dook vol doodelyke smert,
 In euv'len moede, op 't zien van zoo veel heldendaaden,
 En streek den standaard van zyn trotse lauwerbladen;
 Waarop ons leger, door de voorspoed aangemaand,
 Wel haast de wegen tot de zegen had gebaand,
 En veele duyzenden rampzalig bragt om 't leeven.
 Men wilde niemand, in dat woën, genade geeven.
 De moordlust stiet alom den vyand op de huyl,
 En schaterde in de lucht met schuyffelend geluyd.
 Elk riep, lang leef de Prins! die ed'le pronkder helden!
 Lang leef de Zweedsche Vorst! men zal zyn daaden melden,
 Zoo lang de weereld in zyn omloop keert en wend.
 Nu hebt gy 't ryk: wel aan! toon dat gy meester bent,
 Stokholm verheugd zich in uw heerlyk zegepraalen,
 En ziet den Hoogmoed van de Deenen nederdaalen:
 Het schud zyn toorens en gebouwen van albast,
 Nu zyne schoud'ren zyn ontheven van dien last,
 Laat nu die † morgenzon Italiën beschynen.

† *Hy wyft op de Deensche Princes.*

Zoo zal het onweer over 't Gotsche Ryk verdwynen.
 Geef nu Christina aan den Vorst haar Vader weer.
 Wyl hy haar wenscht te zien. Kom geef haar af, myn
 Heer;

En wil u met de kroon der Zweeden vergenoegen.
 Zoo kan de Ryksprinces zich aan uw zyde voegen.

GUSTAVUS.

Helaas! myn hert! wat zult gy doen in dit geval?

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

't Neygt alles tot uw heyl: 't geluk wil overal
U gunstig weezen: ja de hemel kroont uw deugden,
En brengt de Zweeden in een overmaat van vreugden.
tegen Erik.

Maar ach! gy meld my niet, hoe 't met myn Vader gaat.

ERIK

Hy, ziende na de dood zyns veldheers, in dien staat,
Zyn krygslien zonder moed en meest al zonder leeven,
Heeft met het overschot zich naar de vloot begeeven,
Gereed eer lang in zee te steeken van deez' kust.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen, wyzende op Colombina.*

Zeg nu, wat haar gemoet zoo deerlyk heeft ontrufft.

ERIK.

Ik kon den yver naauw van myne ziel betoomen,
Om met de tyding van deez' zegen hier te komen:
Doch wierd van 't woedend volk in myne treen belet,
Dewyl 't zyn tanden en zyn klauwen had gewet,
Om zyne razerny in vrouwenbloed te koelen:
Een schrikkelyke drang kwam om my heene woelen,
En toonde een naar gezigt en vreezelyk gelaat.
Men fleurde Zigibride al bloedend langs de straat,
Terwyl de ontmenschte drift haar blanke leen afkapte,
En 't schoone hoofd verwoet in zwarte modder trapte,
Hoewel 't met koninlyk cieraad was opgehuld.
De albaste boezem wierd met slyk en bloed gevuld,
En hand' en voeten van het lichaam afgesneeden.
Elk pronkte met een stuk van haar sneeuwytte leden.
'k Beken, ik was ontroerd, en zag 't met deernis aan.
Geen zwartverbrande Moor, nog wilden Indiaan,
Kon zich onzinniger in 't moorden immer baaden.
Doch Colombina, met een doodsche vrees belaadend,
Riep met een naare stem, en beevende in dien nood.
Help my rampzalige! en bevryd my van de dood!
Dies schoot ik toe om haar uyt het geweld te rukken,

34 GUSTAVUS DE EERSTE;

Terwyl het dul gemeen haar zocht ter neer te drukken.
Maar myne Ruytery, bewoogen, stooft vol moed,
Hun in het aangezigt, en stuytte d'overmoed.
Dus is zy het gevaar door myne hulp ontsprongen,
En op het uytterste uyt de hand des doods gewrongen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Zie, hoe rechtvaardig dat de hemel 't kwaade straft,
En yeder op zyn tyd gerechten loon verschaft.

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Wel Colombina, wil aan ons nu kenbaar maaken,
Wat uwe vrouw bewoog in zulk een vuur te blaaken.

COLOMBINA.

Princes, de min had haar met keetenen gesnoerd,
En door die drift wierd zy rampzalig aangevoerd:
Want om haar doelwit in Gustavus te beschietsen,
Wyl zy zyn liefde zocht alleenig te genieten,
Beslootze uw beyder dood; en noopte Fred'rik aan,
Om op dees dag u door het vuur te doen vergaan,
Wyl de algemeene brand haar listen kon bedekken:
Dit streelde haar het hert, dit wist haar op te wekken,
En voerde haare ziel van alle deugden af:

Ja storte Fred'rik zelf, door snood vergift in 't graf.
Zie daar 't geheym. eylaas! laat my genaâ verwerven!

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Gaa heen, en breng haar weg. ô neen, gy zult niet sterven.
Een kankerende worm zal in uw vuyl gemoed
Steeds knaagen, en doen zien wat slang u heeft gevoed.

DE RTIENDE TOONEEL.

GUSTAVUS, SPORCES, CHRISTINA *Princes*
der Zweeden, CHRISTINA *Princes der Deenen*,
ERIK, GEVOLG.

MERK nu, Gustavus, dat de Hemel ons wil scheyden.
Myn teder hert moet zich tot deezen slag bereyden;

Deez'

HERSTELLER VAN ZWEDEN. 85

Deez' dag, dit heylzaam uur door de eeuwighejd gesteld;
 Beurt u als winnaar op den Zweedschen troon, myn held,
 En wil niet, dat myn ziel door ed'le drift gedreeven,
 Als uwe Koningin naar deze kroon zal streeven.
 O neen, die schoone, my zoo waard als 't levenslicht;
 Zal, als een middagzon, Gustavus het gezigt
 Beslikk'ren, en zyn ziel door haaren luyfter streelen.
 Het noodlot weygert my dit zoet met haar te deelen.
 Roemruchtige oorlogsheld! vaar wel! en gy Mevrouw,
 Die ik met uwen held voor 't allerlaatst aanschouw,
 Vaar wel! vaar eeuwig wel! doch wilt aan my gedenken!
 'k Zal, zonder mynen pligt in 't minste deel te krenken,
 Met uw gedachtnis my vermaaken; en met vreugd
 My zelve spiegelen in uw volmaakte deugd;
 En vaak in eenzaamhejd de lucht uw heyl vertellen!
 Dus zal Gustavus met Christina my verzellen,
 En, in Italien, steeds wonen in myn hert.
 Ik bid u, Sforces, ach! vergeef my deeze smert,
 'k Zal voorts geheel vernoegd gaan daar gy my zult brengen!
 Wil dit alleenig van Christina maar gehengen,
 Dat zy, hoewel met u in 't huwelyk getreen,
 Somwyl haar tyd in die verbeelding moog besteên!

S F O R C E S.

'k Zal dit met groot vermaak in u Princes gedoogen.

CHRISTINA, *Pr. der Zweeden.*

Houd op aanminnige; droog af uw weenende oogen!
 't Is of de breede zaal op uwe reden treurt,
 En de angst en droefhejd my het hert in 't lichaam scheurt!
 Helaas Gustavus!

G U S T A V U S.

Ach, Princessen! bitter scheijen!
 Vermurw myn borst niet meer door uw beweeglyk schrei-
 O wreed geval! moet ik u beyde in traanen zien; (jen.
 En zal Christina my voor eeuwig dan ontvlien?
 Zal zy haar Vaders last, en Sforces liefde volgen;
 Zoo ichynt de hemel noch op my te zyn verbolgen,

En

1197212
86 GUSTAVUS DE EERSTE, &c.

En dekt de zon myns heyls met eenen dikken damp
Van droefheyd en van rouw. ô al te bitt're ramp!

CHRISTINA, *Pr. der Deenen.*

Laat ons heldhaftiglyk, ô held! ons leed verdraagen.
My, wacht myn Vader; u, de goude zegewagen,
En Zweedsche troon, wel aan; wy moeten hun voldoen;
En geen onnutten rouw in onzen boezem voên.
Vaar wel! voor 't laaft vaar wel! de tyd beveelt te scheyden.
Doe my verzekerd naar de Deensche vloot geleyden,
Daar ik myn vader, hy zyn dochter, vinde weêr.
Leef in de weelde, en sterf ten top van roem en eer!

GUSTAVUS.

Ik zal u, tot in 't ooghuws vaders, zelf verzellen.
Wil uwe en myne ziel, ik bid, niet meer ontstellen.
Zoo word zyn droom voldaan. Geef my voor 't laaft uw
hand,

O schoone, dat ik u geleyde naar het strand.

SFORCES, *de Zweedsche Princes geleydende.*

De Hemel wil u heyl tot aan uw eynde geeven.

ERIK en GEVOLG.

Lang leef Gustavus! lang moet zyn Christina leeven.

Eynde van het Vyfde en laafte Bedryf.